

Slovenski VESTNIK

Poštni urad 9020 Celovec
Verlagspostamt 9020 Klagenfurt
Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort Klagenfurt
Posamezni izvod 5 šilingov
mesečna naročnina 20 šilingov
celoletna naročnina 200 šilingov
P. b. b.

LETNIK XXXVII

CELEOVEC, ČETRTEK, 23. DECEMBER 1982

ŠTEV. 51 (2102)

RAZMIŠLJANJA OB NAPOVEDANIH RAZGOVORIH S KANCLERJEM KREISKIM:

„Ustvarjalna pavza“ ali slepi tir?

„Nobene platforme nimam“, je dejal zvezni kancler Bruno Kreisky v zvezi z napovedanimi januarскими razgovori s predstavniki koroških Slovencev, ko se je srečal na predbožičnem razgovoru z novinarji. „Slovenci naj pridejo in povejo kaj hočejo, poslušal jih bom“, je suho odgovoril sodelavcu našega lista.

S tem odgovorom je žal Kreisky potrdil našo domnevo, ki smo jo zapisali po zadnjih neuspešnih razgovorih na deželni ravni, češ, da iztočnica za razgovore na zvezni ravni ni razveseljiva. Tudi na zvezni ravni se kot kaže vedno bolj uveljavlja v načelnih in konkretnih vprašanjih „koroško stališče“. Kancler Kreisky je ponovno pozval Slovence, naj vstopijo v sosvete, kjer bi imeli možnost govoriti ne samo o drugih vprašanjih, temveč tudi o spremembi sosvetov. Medtem ko koroški Slovenci načelno odklanjamo sosvete, ki so sestavni del zakona o narodnih skupinah, ki prostorsko in vsebinsko zožuje manjšinske pravice, ki so zajamčene v členu 7, zmanjšuje Kreisky ta nasprotja in vidi le neka „različna mnenja“. Nekoliko bolj jasno je izzvenelo njegovo stališče, ko je na vprašanje ali sosveti niso v resnici stranski tir za manjšino, dejal, da

so se podobni gremiji obnesli pri socialnem partnerstvu in da zato ne misli delati „izjeme“ pri Slovencih. Namignil je tudi, da bi sosvete tudi nekoliko spremenili, seveda pod pogojem, da Slovenci že pridno sedijo v njih. Ni pa konkretno povedal, kakšna naj bi bila takšna sprememba. Zelo jasno je zavrnil tudi predstavo, da bi s strani zvezne vlade prišla kakršnakoli ini-

Kreisky: Slovenci naj gredo v sosvete

ciativa, ki bi lahko spravila manjšinsko vprašanje z mrtve točke.

ni zvezne vlade, ki so ga deželne oblasti izrabile za restriktivno izvajanje zakona o narodnih skupinah. Koroški Slovenci smo po operativnem koledarju, ki je bil predan decembra 1979, izkoristili ta molk za številne konkretne predloge (v zvezi s šolsko reformo jih je bilo nad petdeset, a nobenega niso upoštevali). Za nas je bilo to obdobje že tista „ustvarjalna pavza“, ki jo zdaj napoveduje deželni glavar Wagner, če ne upoštevamo tistega „ustvarjalnega četrstoletja“, ki je prešlo že od predaje Spomenice iz leta 1955.

Odgovor zveznega kanclerja (naj pridejo koroški Slovenci in povejo svoje predloge, on jih bo poslušal) pa sproži tudi vprašanje po taktiki avstrijske manjšinske politike. Po sklepu zakona o narodnih skupinah, nam ga na vseh ravneh vsiljujejo (zabeljenega z raznimi „najboljši...“), od nas pa vedno spet zahtevajo, naj znova povemo kaj bi radi spremenili. Zgleda da hočejo tako dolgo vztrajati pri teh oblikah „razgovorov“, dokler čas ne bo toliko spremenil koroške razmere, da bo konec s tem „teatrom“, s katerim se naš najvišji v deželi noče več „smešiti“ pred svetom.

V takih časih, ko odgovorni politiki niso pripravljeni demokratizirati

Borbena pesem združuje narode

Z odličnim pevskim koncertom je zadnjo nedeljo navdušil v Celovcu Koroški partizanski pevski zbor, ki so mu ob zaključku druge pevске sezone čestitali k odličnemu napredovanju predstavniki partizanskih pevskih zborov iz Trsta, Ljubljane in Maribora. Številni poslušalci so bili mnenja, da takšno predvajanje narodne, delavske in partizanske pesmi, dejansko prebija led, ki je bil ustvarjen s številnimi predsodki proti borbeni pesmi. Med častnimi gosti je predsednik zbora Lipej Kolenik pozdravil poleg drugih člane konzulata SFRJ v Celovcu z generalnim konzulom Markom Kržišnikom na čelu, predstavnike ZB NOV republiškega odbora iz Slovenije z Marjanom Lenarčičem na čelu, predstavnike SZDL Slovenije ter predstavnike združenj borcev in kulturnih organizacij iz Slovenije, predvsem pa tudi številne ljubitelje partizanske pesmi s Koroškega.

(Beri tudi misli Lipeja Kolenika na 2. strani in poročilo na 5. strani).

razmer, sta prav gotovo pravilni ugotovitvi predsednikov obeh osrednjih organizacij, da se je treba bolj opreti na lastne sile, ker ne moremo kaj pričakovati od vladajočih strank in bodo le po tej poti tudi razgovori uspešnejši.

Popravek

V zadnji številki nam jo je tiskarski škrat lepo zakuhal. V drugem in tretjem stolpcu na prvi strani je zamenjal nekaj vrstic v članku „Tristrankarski pakt je velika cokla za napredek“ in popolnoma skazil nje-gov smisel.

Drugi odstavek drugega stolpca se pravilno glasi:

„Glede siljenja v sosvete in trostrankarskega sporazuma, ki je osnova politike koroških političnih dejavnikov, je Feliks Wieser za ljubljansko Delo dejal, da se je spet jasno pokazalo, kakšna cokla, kakšna nepremostljiva ovira za pametno manjšinsko politiko je tristrankarski pakt.“

Prvi odstavek v tretjem stolpcu pa se glasi:

„Na razgovorih, katerih se je s slovenske strani udeležila enajstčlanska delegacija pod vodstvom obeh predsednikov, so obravnavali številne konkretne teme: šolska vprašanja, otroške vrtee, glasbene šole, vprašanje regionalnega gospodarskega sporazuma s Slovenijo, gospodarska vprašanja južnokoroškega prostora itd. (...).“

Drugi odstavek v tretjem stolpcu pa je takole pravilen:

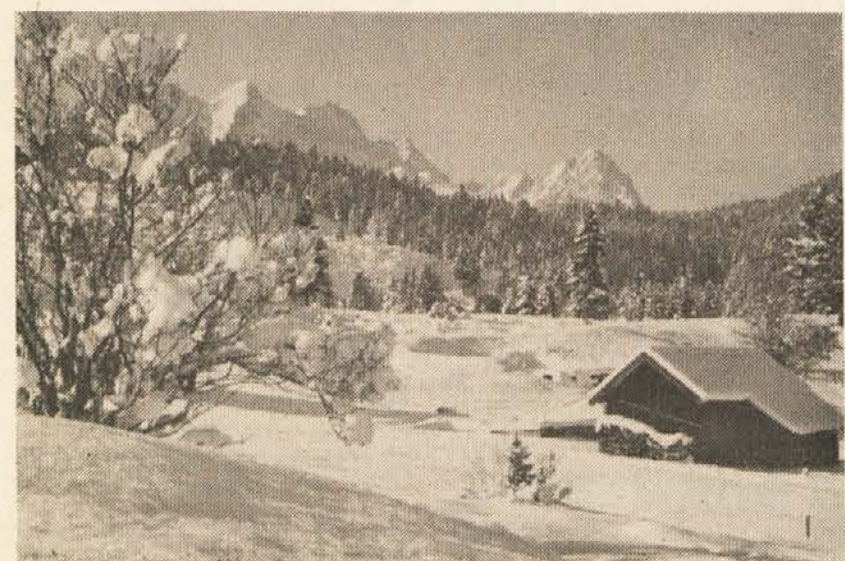
„Na tiskovni konferenci po razgovorih pa je šef ljudske stranke aktualiziral tudi šolsko vprašanje, ki da ni razjasnjeno, pri tem pa mu je sekundiral tudi deželni glavar, ki je neposredno opozoril na trostrankarski sporazum, kjer je šolsko vprašanje izrecno izvzeto. Tu je takoj dodal, da se pravzaprav tudi o vprašanju otroških vrteev ni mogoče pogovarjati, ker je del šolskega vprašanja, o katerem se morajo stranke šele pogoditi.“

Bralce prosimo, da nam napake oprostijo.

RAZGOVORI PO OBDOBJU PRITISKA

Napovedani razgovori padejo v obdobje, v katerem je avstrijska politika zaostriala politični pritisk na manjšino, v obdobje, v katerem smo koroški Slovenci bili kaznovani z odpovedjo razgovorov letos maja, ker so slovenski dijaki na miren način zahtevali na celovškem kolo-dvoru svoje pravice. Tedaj, ko je bila ta mirna demonstracija zmanipulirana v visokopolitično akcijo, sta oba predsednika osrednjih organizacij pisala telegramsko Kreiskemu, da je odpoved sad tistih sil, ki ne želijo zmanjševanja trenutne napetosti..

Če danes zvezni kancler vabi koroške Slovence ponovno na razgovore, potem je to znak, da Avstrija ne želi še nadalje zaostrovati razmerja, vendar je to, ob nakopičenih odprtih vprašanjih, zdavnaj premalo. Prav posebno, če se spominimo, da so decembra 1979, torej že pred 3 leti, pri predzadnjih razgovorih zastopniki Slovencev dobili povabilo z namenom, da „še enkrat“ pojasnijo, zakaj se koroški Slovenci ne moremo zadovoljiti s sedanjo „rešitvijo“. Nato so bili razgovori na zvezni ravni le še aprila 1980. Od tedaj je vladal vztrajen molk s stra-

Zadovoljne praznike
vsem bralcem,
naročnikom
in sotrudnikom

ž e l i

Slovenski
VESTNIK
uredništvo in uprava

PREBERITE

Nujna je izgraditev
višjega šolstva

stran 2

Slovenski oktet
pride v Celovec

stran 3

Ob premieri
„Mutastih bratov“

stran 5

Diskriminacija SPD
„Srce“ v Dobrli vasi

stran 4

Stran za mladino

stran 9

Leto 1982 v slikah
Slovenskega vestnika

stran 12-13

Nagradna križanka

stran 16

Vsi prisrčno vabljeni na

32. Slovenski ples

ki bo v soboto 8. januarja 1983 ob 20. uri
v prostorih Delavske zbornice v Celovcu

Za ples in zabavo bosta igrala:

- ALPSKI KVINTET
s pevcema Ivanka Krašovec in Jankom Ropretom
- in ansambel NOVI KVIK

Vstopnice po 60 šilingov v predprodaji pri
krajnih prosvetnih društvih, v pisarni
Slovenske prosvetne zveze in v knjigarni
„Naša knjiga“ v Celovcu ali po pri večerni
blagajni.

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA

Partizanska pesem - pesem za mir

Predsednik koroškega partizanskega zbora, Lipej Kolenik, je spregovoril na drugem koncertu zbora v Celovcu o pravilnosti ustanovitve partizanskega zbora pred dvema leti. Zbor je kljub neugodnim pogojem ustvaril v teh dveh letih na področju širjenja borbene pesmi mnogo več, kot se to dogaja v normalnih pogojih, je dejal Lipej Kolenik. Predvsem pa je poudaril političen pomen delovanja zbora, ter med drugim dejal:

*Tovarišice in tovariši,
dragi gostje!*

Danes, ko nastopa koroški partizanski pevski zbor že drugi in to s celim programom na koncertu v Celovcu, z zadovoljstvom lahko ugotovljamo, da je bila odločitev Zveze koroških partizanov pravilna, da se je ustanovil zbor, kateri goji predvsem partizansko, revolucionarno in delavsko pesem. Doba dveh let našega zbora je sicer kratka, vendar se je v teh dveh letih ustvarilo na področju širjenja borbene pesmi mnogo več, kot se to dogaja v normalnih pogojih. Kljub temu da vadimo v tesnih in neprijetnih prostorih je zboru, to je zborovodji prof. Branku Čepinu, uspelo, da je ob predanosti vsakega posameznega pevca in pevke napravil velik in odločen korak naprej. S ponosom danes lahko ugotovljamo, da je imel KPPZ v tej kratki dobi preko 30 nastopov tu doma in izven meja, na katerih smo bili posod dobro in prisrčno sprejeti. Na žalost pa se vsem številnim, ki so nas vabili, nismo mo-

gli odzvati, obljublamo pa, da bomo to v bodoče nadoknadili. Na vseh koncertih smo v pretežni večini zapeli tisto našo pesem, ki se je rodila z nami v času, ko je bil slovenski narod obsojen na smrt, to je pesem upora, iz katere črpamo tudi še danes prav takšno moč, kot so jo črpali tisti borci, ki so umirali z njo na ustih za zmago nad okupatorjem in za boljši jutri. KPPZ ki ima na programu tudi pesmi drugih narodov, ki se še borijo za prostost, za pravičnejši svet, je garant, da se bo na tem področju pevske kulture, to je širjenje uporne pesmi, šlo po začrtani poti, vztrajno in odločno naprej.

Koroškemu partizanskemu pevskemu zboru je uspelo prebiti od gotovih krogov načrtno privzgojeni strah pred partizansko in delavsko pesmijo. Besede nekaterih, da partizanska pesem razdira, da ni primerna za današnji čas, so se izjalovile prav tako klavno kot se se prej klavno končale vse take čenče o strahu za enotnost. Veliko preveč je naš narod tukaj na Ko-

roškem prestal v svoji dolgi zgodovini. Nikoli ne homo pozabili našega križevnega pota in v njem postaj kot so Peršman, Komelj, Dachau, Auschwitz, Hojniki, Arihova peč, Mauthausen, Treblinka, Sele, Dunaj, Kragujevac, Jasenovac, Begunje, Frankolovo in še nešteto drugih. Še bolj ponosno, zavestno in z zanosom bomo prepevali v bodoče našo uporno pesem. Dolžni smo da jo posredujemo bodočim rodovom da jo čuvajo kot svoje najdražje in opominjajo z njo, da tudi danes ni svet brez temnih sil, katere bi rade uničile vse to, za kar so morali dati milijoni svoja življenja, za svobodo. Zavračamo trditve, da partizanska pesem ni za mir, da poveličuje vojno in orožje. Vse to ne drži. Saj vendar pravi pesem (ki sta jo pripravila Kajuh in Gobec) med drugim tudi „s puško na rami za svobodo in kruh“. Ali si moremo predstavljati še večje izpovedi o miru in svobodi, kot jo izpoveduje naša partizanska pesem? Prav tako izpoved in poslanstvo ima partizanska pesem tudi v času, v katerem živimo. Dovolj dolgo je bila ta naša pesem porinjena brez razloga v zatišje. Teh pesmi se sramujejo le tisti, ki so blapci zatiralcev našega naroda, na te pa se ne bomo ozirali nikoli.

Prepričani smo, da bo prišel čas, ko bodo zapeli našo partizansko pesem res iz srca tudi vsi tisti, ki jo pojejo danes samo tedaj, če gre za njih koristi, v resnici pa so proti njej in proti nam.

Ugotoviti moramo, da je pot KPPZ vse prej kot rožnata. Mnogo je treba žrtvovati, se odpovedovati in požrti marsikatero podtaknjeno laž. Vendar je KPPZ ponosen, da je prodril iz ozkega kroga Koroške in prvič v zgodovini ponese našo pesem na Dunaj in jo tam zapel v širni svet. Prav tako smo veseli in ponosni, da smo prvič posneli na ploščo našo partizansko pesem, ki so jo zapeli ponosno in neustrašno več kot 1300 let žejni svobode in pravice hčere in sinovi Korotana. KPPZ si je zadal tudi za v bodoče predvsem nalogo, da bo še bolj širil pesmi upora in dela raznih narodov ter da bo širil bratstvo, enakopravnost in mir med narodi kjerkoli bomo nastopali z našo pesmijo. KPPZ se bori z našo uporno pesmijo v miru za mir.

Z partizansko pesmijo bo KPPZ tudi v bodoče vztrajno izvrševal svoje poslanstvo da ostane vedno živa plemenita tradicija koroškega partizanstva, da bo slovenska borbena pesem spodbuda mladi koroški generaciji v boju za narodnostne pravice, hkrati pa jasen in dostojen odgovor vsem tistim, ki sramotijo protifašistične tradicije in zaničujejo našo partizansko borbena pesem.

Zmaga SPD v Hamburgu

Presenečenje v Hamburgu: socialni demokrati so proti pričakovanju pri občinskih volitvah v nedeljo dosegli absolutno večino. Veliki poraženec je na vsak način CDU, ki je s 43 % zdrknila na 38,6 odstotka in tako izgubila tudi osem mandatov. Po komaj dveh mesecih krščansko demokratske vlade v Nemčiji je to tudi hud udarec za konservativno vlado v Bonnu.

Junija letos na občinskih volitvah nobena od strank ni dobila večine, ki bi dovoljevala enobarvno vlado. Tedaj je bilo veliko presenečenje uspeh Zelenih, ki so dosegli devet mandatov in tako postali jeziček na tehtnici. Medtem pa so se s padcem Schmidtove vlade politične razmere v Nemčiji spremenile, hamburgske volitve pa so bile še pod dodatnim predznakom parlamentarne glasovanja v petek, ko je konservativna vlada z nezaupnicami sami sebi izsilila volitve marca

prihodnjega leta. Toliko ima volilni izid v Hamburgu signalni značaj za celotno Nemčijo.

Pri nedeljskih volitvah v Hamburgu je presenetila tudi visoka volilna udeležba (84 %, za 6,2 % več kot junija), prve analize pa kažejo, da gre zmaga socialdemokratov na račun ženskih glasov. FDP zunanjega ministra Genscherja, ki je sprožil spremembo vlade v Bonnu, tudi tokrat ni uspelo preskočiti meje petih odstotkov, tako da tudi v novi občinski vladi ne bo zastopana. Alternativna lista je ostala relativno močan faktor v hamburgški občinski politiki, čeprav je izgubila enega od devetih mandatov.

Uradni rezultati: SPD 51,3 % (junija 1982: 42,7), CDU 38,6 % (43,2), GAL (alternativci) 6,8 % (7,7), FDP 2,6 % (4,9), ostali 0,7 % (1,5). Razdelitev mandatov: SPD 64 (55), CDU 48 (56), GAL 8 (9). Novi stari župan Hamburga bo Klaus von Dohnany.

Izgraditev višjega šolstva je nujna!

Dunajski študentje se zavedajo pomena šolskega vprašanja za obstoj in razvoj slovenske narodne skupnosti na Koroškem. Zato so v tem semestru osredotočili svoje sile na cikel predavanj o tem vprašanju. Na splošno o avstrijski šolski reformi jim je že predaval dunajski učitelj Reinhard Sellner in tudi o predavanju Teodorja Domeja (o dvojezičnem šolstvu na Koroškem) smo že poročali. V soboto 11. decembra so študentje povabili na Dunaj ravnatelj slovenske gimnazije dr. Reginalda Vospornika, vodjo dvojezičnega abiturientskega tečaja na trgovski akademiji dipl. trg. Franca Brežjaka in direktorja ljudske šole v Žitari vasi Franca Kukovico. Predvsem bi tokrat radi izpostavili misli Franca Brežjaka, ki se je dotaknil zahteve po nadaljnji izgradbi višjega šolstva za koroške Slovence, ki jo marsikdo zavrača kot anahronistično. „Višje šolstvo je celo nujno“, pravi Brežjak, „ker bodo kot vse kaže, v bodočnosti našli zaposlitev le ljudje s temeljito in vsestransko izobrazbo.“

Uvodoma je vodja dvojezičnega abiturientskega tečaja Brežjak poudaril, da je uspeh oziroma neuspeh prizadevanj koroških Slovencev na šolskem področju prav gotovo odvisen od splošne ekonomske situacije v deželi in državi. V zvezi z abiturientskim tečajem oz. s trgovsko akademijo je predvsem opozoril na ekonomsko zaostalost prostora ter na omejene možnosti zaposlitve znotraj delovnih organizacij, ki so v lasti slovenske manjšine na Koroškem. Zato je prepričan, da vsak ukrep deželnih ali zveznih oblasti za ojačitev ekonomske situacije na južnem Koroškem neposredno vpliva na možnosti zaposlovanja v domačem kraju. V zvezi z ukrepi jugoslovanske vlade, ki v južnokoroškem prostoru svoje pri-

spenjajo k višji brezposelnosti je menil, da prizadenejo predvsem pripadnike slovenske manjšine, izrazil pa je tudi mnenje, da ekonomskega sodelovanja med dvema deželama ni mogoče graditi le na maloobsejnem prometu in na področju trgovine.

1983/84: DVOJEZIČNI KOLEGIJ ALI TRGOVSKA AKADEMIJA

Brežjak je v svojem predavanju informiral študente, da je abiturientski tečaj nastal le kot predhodna oblika, da pa so zastopniki koroških Slovencev na razgovorih zahtevali konsekvantno ustanovitve samostojne trgovske akademije s slovenskim učnim jezikom oziroma dvojezično trgovsko akademijo.

V deželni vladi so si razdelili odgovornost

Na prvi seji novo sestavljene deželne vlade so v petek člani sklepali o nalogah posameznih članov deželne vlade. Namestniku deželnega glavarja Frühbauerju so dodelili deželni finančni referat. Kot doslej pa odgovarja tudi za energetska vprašanja, za promet in za gradbene podpore. S tem je Frühbauer postal v deželi prav gotovo drugi najvplivnejši politik, če v določeni vprašanji ni v resnici že najvplivnejši. Deželni svetnik Gallob bo v bodoče imel poleg referata za zdravstveno oskrbo, bolnišnice, socialno pomoč in skrbstvo za mladi nosil še odgovornost za zvezno in deželno vrhralno stavbeništvo. Novi član deželne vlade Max Rauscher iz Šmohorja pa bo vodil referate za občine, zaščito okolja, prostorsko in občinsko načrtovanje ter za naravno in pokrajinsko zaščito.

Pristojnosti ostalih članov deželne vlade pa so na tej seji še enkrat potrdili: deželni glavar Wagner je pristojen za notranjo službo, ustavo, za personalne zadeve deželnih nastavljenec, kulturo, pospeševanje mladine, za šolstvo, šport in požarno brambo, prav tako pa tudi za državljski referat. Namestnik deželnega glavarja Knafel je pristojen za zvezne in deželne ceste, deželni svetnik Bacher vodi

referate za kmetijstvo in gozdarstvo, veterinarstvo in agrarni oddelek, deželni svetnik dr. Ferrari-Brunnenfeld pa odgovarja še nadalje za obrt in turizem.

Pri razporeditvi referatov so se ozirali na enakomerno razdelitev odgovornosti. Na seji pa so obravnavali tudi o ukrepanju deželne vlade v izjemnih primerih in določili jasne kompetence. V primerih nezgod in drugih izjemnih situacijah ima sedaj pravico hitrega in neposrednega odločanja deželni glavar Wagner, v njegovi odsotnosti njegov namestnik Frühbauer. V takih primerih ima odgovorni tudi pravice posegati v pristojnosti drugih referatov.

Na omenjeni seji so se člani deželne vlade v žalni minuti spomnili tudi bivšega deželnega svetnika Hansa Scheiberja.

Občni zbor NSKS

Zadnjo soboto 18. decembra je imel Narodni svet koroških Slovencev svoj redni občni zbor v Mohorjevi hiši v Celovcu. V resoluciji, sprejeti na občnem zboru, ugotavljajo delegati, da je tristrankarski sporazum koroških strank edino merilo za avstrijsko manjšinsko politiko, ne pa dejanske potrebe manjšine. Glede zakona o narodnostnih skupinah je rečeno, da je sredstvo za zmanjševanje manjšinskih pravic, predvsem pa poudarjajo, da se na dolgo roko pripravlja napad na preostanke dvojezičnega šolstva. Zato NSKS zahteva stalne razgovore zastopnikov koroških Slovencev z zvezno vlado, ki se odvijajo na enakopravni ravni, na katerih gre razgovor o odprtih vprašanjih člena 7 in o gospodarskih vprašanjih južne Koroške. Med drugim zahtevajo v resoluciji obnove razgovorov med Avstrijo in Jugoslavijo o obsejnem gospodarskem sporazumu ter ukinitve vseh jugoslovanskih restrikcij, ki škodujejo stalnim stikom med manjšino in matico ter obsejnega prebivalstva in gospodarstva. O šolskem vprašanju je rečeno, da je življenjskega pomena za manjšino, „proti razbijanju enotne šole pa se bomo uprli z vsemi demokratičnimi sredstvi“, ugotavljajo v resoluciji.

Pri prihodnjih volitvah NSKS ne bo podpiral katere izmed treh veli-

In oblasti celo pri sedanjih ureditvi zelo restriktivno izvajajo ukrepe, ki naj bi izboljšali situacijo koroških Slovencev (npr. se ostro držijo formalnih predpisov).

Predavatelj je dejal, da se zaveda težav v trenutnem gospodarskem in narodnostnem položaju, ki nastajajo pri zaposlovanju absolventov abiturientskega tečaja, opozoril pa je tudi na odprta vprašanja, ki bodo aktualna v šolskem letu 1983/84, ko bodo po vsej Avstriji zamenjali abiturientske tečaje s kolegiji, ki bodo trajali 4 semestre. Zato bosta obe osrednji organizaciji čim prej morali sprejeti sklepe kako naj bo v bodoče organiziran kolegij oz. kako priti do slovenske trgovske akademije.

DO POKLICIA LE Z BOLJŠO IZOBRAZBO

V trenutni situaciji nekatere stroke v deželi jemljejo kot vaje ne še maturante, je opozoril Brežjak, nekatere panoge pa absolvente srednjih poklicnih šol (npr. trgovske šole). Pa še ti morajo zaključiti šolo z dobrim uspehom. Plače pa obstajajo na ravni priučene delovne moči. „To pomeni za obe osrednji organizaciji seveda dodaten napor, da prepričajo starše šoloobveznih otrok, kako važna je dobra šolska izobrazba za dosego nekega poklica“ je dejal Brežjak.

Navezujoč na šolsko reformo v Sloveniji, kjer so uvedli „usmerjeno izobraževanje“ je dejal, da bodo imeli v bodoče najboljše poklicne perspektive absolventi različnih tehničnih šol, ki zaključijo z maturno obleno pa imajo svoj poklic. Ker pa se zdi zahteva koroških Slovencev po višji tehnični šoli zaradi pomanjkanja učiteljev in tudi omejenih potreb samostojnega gospodarstva, verjetno iluzorična, bo v bodoče treba posvečati več pozornosti izbiri študija. Študentje naj bi izbirali tiste smeri in poklice, „kjer sploh še obstaja določena šansa zaposlitve v domačem kraju, oziroma v določeni oddaljenosti od kraja stalnega bivanja.“

Ravnatelj slovenske gimnazije, ki je tudi opozoril na tehnično in trgovsko izobrazbo naše mladine, je v svojem uvodnem referatu omenil načrte za integrirano skupno šolo, ki bi po njegovem mnenju bila velika ovira za dobro jezikovno izobraževanje slovenskih šolarjev. Glede glavnega namena integrirane šole – socialne integracije – je menil ravnatelj Vospornik, da je ta na slovenski gimnaziji že nadpovprečno dobro uresničena.

Žitrajski ravnatelj Franc Kukovica je predvsem opozoril na nezadovoljvo stanje, ki vlada pri poučevanju slovenskega jezika, predvsem danes, ko imajo učenci zelo različno znanje slovenskega jezika. Zato se je on na svoji šoli že potegoval za dodatni pouk slovenskega jezika. Za kar pa ni razumevanja. Tudi glede prijav je dejal, da njegov odločen nastop za dvojezične napise v notranjosti šole ni vplival negativno, kar se vidi tudi na večjem številu prijav v tem šolskem letu.

kih strank, vodstvo NSKS pa je dobilo pooblastilo, da se razgovarja „z drugo organizacijo koroških Slovencev in s alternativnimi gibanji“, da se najde ustreznna oblika za morebiten skupni nastop za volitve.

Na občnem zboru, na katerem so odklonili tudi vstop v sosvete, je bil za predsednika ponovno izvoljen dr. Matevž Grile. Ostali člani predsedstva so: Ignac Domej, Fridi Sabotnik, Filip Warasch, Karel Smolle, Valentin Kušec, Franci Wutti, Janko Urank, Franc Kelih, Franc Wedenig in Jože Warkounig. Izvoljeni so bili tudi člani osrednjega odbora (33 članov), nadzorni odbor pa sestavljajo Mirko Smrečnik in Pavel Buch ter Ivan Lukar, ki mu tudi predseduje.

S kulturo v praznike

V prazničnih dneh, ki jih bomo preživljali ob koncu iztekaajočega leta, bomo spet sedeli za bogato obložene mize, dobivali darila od svojcev in prijateljev. Vsakdanjost bomo za nekaj dni pustili ob strani, več bo govora o tem kako bomo prebili prosti čas, kam bomo šli za počitnice. Toda prosti čas, obilje in darila čestokrat ne izpolnijo tega, kar človek v resnici potrebuje: notranje zadovoljstvo in občutek, da spada v krog somišljenikov, prijateljev s katerimi sooblikuje ali spremlja dogajanje razvoja svojega kraja, dežele naroda in njegove kulture.

Zato je v teh prazničnih dneh tudi dovolj priložnosti za razvedrilo in kulturno izživljanje, saj številna društva vabijo na svoje prireditve te ali druge narave. Tako se v vseh večjih krajih nudijo možnosti obiska družabne, športne ali kulturne prireditve. Med največje slovenske kulturne prireditve v medprazničnem času gotovo sodijo tradicionalni Koroški kulturni dnevi, katere slovenske organizacije prirejajo v Celovcu že 14. po vrsti. To so dnevi s pestro in kvalitetno kulturno ponudbo, ki so poleg tega še povzani s širokim informativnim značajem. Zato KKD niso zanimivi le za pripadnike slovenske narodne skupnosti, marveč vedno znova pritegnejo k aktivnemu in pasivnemu sodelovanju tudi strokovnjake večinskega naroda Koroške in preko nje. Koroški kulturni dnevi pa bodo letos obogateni (kot je razvidno iz posebnega vabila) še s koncertom Slovenskega okteta, ki letos slavi 30-letnico obstoja.

V tem kratkem razmišljanju smo posebej opozorili na KKD, ki so v tem času največja kulturna prireditve v deželi, čeprav se zavedamo, da tudi prireditve naših krajevnih prosvetnih društev prav tako nudijo mnogo kulturne hrane in seveda priporočamo, da jih obiščete. S pričujočim zapisom pa nikakor nečemo vplivati na načrte posameznika, kaj bo počel med prazniki ali v času med njimi, ampak smo hoteli le opozoriti na številne možnosti, ki se nudijo v tem času. Zavedamo se tudi, da bo marsikdo rad ostal doma in se ob toplem zapečku želel spočiti. A prepričani smo, da bodo tudi tisti segli po delu naše kulture — po knjigi, ki so jih za praznične dni v obliki knjižnega daru našemu človeku ponudile naše kulturne organizacije ali založbe.

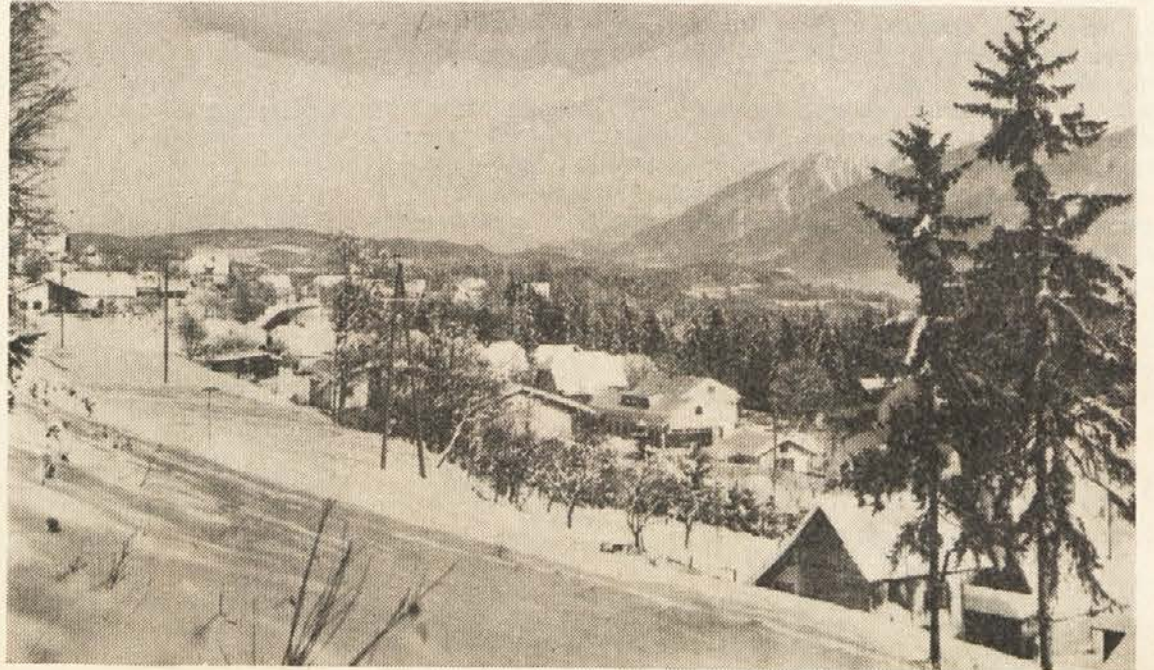
ZVEZA SLOVENSkih ORGANIZACIJ NA KOROŠKEM

in v članjeni

Slovenska prosvetna zveza
Zveza slovenskih žena
Slovenska kmečka zveza

Zveza koroških partizanov
Slovensko planinsko društvo
Zveza slovenskih izseljencev

Slovensko šolsko društvo
Zveza slovenske mladine
Slovenska športna zveza

želijo vsem članicam in članom, sodelavcem, prijateljem in somišljenikom

prijetne praznike in uspešno novo leto!

Slovenski oktet za tridesetletnico v Celovcu

V torek 28. decembra bo v srednji dvorani Doma glasbe v Celovcu gostoval ob svoji tridesetletnici delovanja Slovenski oktet iz Ljubljane, ansambel, ki je v minulih treh desetletjih ponel slovensko in tudi koroško pesem v 34 držav vseh petih kontinentov. Vsekakor bo torej nastop pevecv okteta pred koroškim občinstvom praznik za vse, za nastopajoče in za poslušalce. Koncert bo sta organizirali družno obe slovenski

ki visoko razvil tradicijo slovenskega zborovskega petja doma in da bi hkrati to pesem enakovredno ponel v svet, zlasti med rojake na Koroškem v Avstriji, primorske in beneške Slovence v Italiji ter zdomec in izseljenec po Evropi, Ameriki in na drugih celinah. V vsem tem času, ko je bilo na tisoče nastopov, snemanj, popotovanj in priznanj, je oktet nekajkrat tudi izpremenil svojo sestavo. Saj je pevski ansambel skupina živih ljudi,

Seveda pa bi bilo mogoče obujati spomine tudi na izjemna doživetja z rojaki v ZDA, Kanadi, Argentini ali Avstraliji, kjer so povsod sprejemali oktetovo pesem kot pravcato živo vzpodbudo. Nič čudnega torej ni, če je na primer lani prvič prišel gostovat v Slovenijo pevski zbor Triglav iz Sydneya, ki so ga ustanovili prav zaradi navdušenja ob gostovanju pevecv Slovenskega okteta med njimi.

Oktet je bil tisti, ki je velikokrat pel pred pokojnim predsednikom Titom in njegovimi državniški gosti od Hruščova, Sukarna, Hajle Selasija in Naserja do Ceaucesca, Sarragata in drugih. Slovenski oktet je bil edini zbor, ki je s slovensko pesmijo pospremil v grob predsednika Angole Neta v črni Afriki.

Za vse svoje zasluge in uspehe je dobil Slovenski oktet že pred leti ob svoji 25-letnici visoko jugoslovansko odlikovanje Bratstva in enotnosti, razen tega pa je bil v Sloveniji že dvakrat deležen Prešernove nagrade, na Koroškem pa posebnega Drabosnjakovega priznanja.

Kaj vse so pisali strokovni kritiki o našem oktetu? Od kitajske ugotovitve, da je pesem okteta treba primerjati — s poezijo, do nenehnih aplavzov, da so to „pojoči ambasadorji Jugoslavije“, kar se že 15 let ponavlja pri vseh gostovanjih okteta na Norveškem. Mitja Ribičič, vodilni jugoslovanski politik, pa je ob sedanjih tridesetletnici okteta v jubilejnem koncertnem listu pribil: „Slovenski oktet je dejansko svojski pojav v slovenski in jugoslovanski kulturi po osvoboditvi. Ansambel, ki je po svojem značaju in sestavi amaterski, po svojem znanju in kvaliteti pa visoko profesionalen.“

Koncert Slovenskega okteta, ki ga zdaj vodi znani simfonik Anton Nanut, glavni dirigent orkestra RTV Ljubljana, bo v svojem sedanjem celovškem programu skušal povezati nekaj svojih že znanih pesmi železnega repertoarja s povsem novimi skladbami. Saj je značilno, da je na svojem jubilejnem koncertu v Cankarjevem domu v Ljubljani izvajal med drugim kar osem prvič izvajanih, prav za na jubilej napisanih skladb slovenskih avtorjev. Čeprav je repertoar okteta zelo širok in sega od renesanse prek romantike do sodobnih avtorjev, od slovenske in jugoslovanske folklore do črnskih duhovnih, bo na celovškem koncertu, prav zaradi poudarka enakopravne slovenske besede, predstavil v uradnem sporedu zgolj slovenske umetne in ljudske pesmi; vsekakor pa bo za konec dodal tudi še kak dodatek iz ostalih zvrsti, kajti geslo Slovenskega okteta ostaja slej ko prej: Smo, kar smo, hkrati pa smo odprti vsemu svetu!

Bogdan Pogačnik

Tomaž Gorjup razstavljal v Celovcu

Prvi vtis je bil šokanten, le počasni, a zato s tem večjo pozornostjo so obiskovalcu prihajale v zavest impresivne slike Tomaža Gorjupa, ki je v veliki galeriji doma umetnikov v Celovcu razstavljal svoje slike. Umetnik iz Ljubljane se je v Celovcu predstavil s svojimi slikarskimi deli oz. študijami o kretanju nog oziroma njihovih, od umetnika naslikanih oblog, ki tvorijo generalno umetniško izpoved, saj so znotraj brez človeškega tkiva. Prav v tem pa je najmočnejše umetnikovo sporočilo, ki takoj osvobje gledalčovo pozornost. Iz umetnikove izpovedi veje osamljenost današnjega človeka, ki je sicer strpan v gosta mestna naselja, vendar je njegovo srečanje s sočlovekom zgolj mehansko, hoja mimo praznine.

Tako so Gorjupove slike boleče

in neizprosno sporočilo umetnika, ki tankočutno opazuje sočloveka, družbo v kateri živi in dela. Njegovo slikarsko oko ne vidi bitja, ki premika lupine obuvala ali obleke, njegov svet so predmeti ali materiali o katerih človek sicer ne razmišlja. Zato so Gorjupove slike krepki dokumenti refleksije, ki spominja na preživeto umetnikovo obdobje, ki mu je postalo nuja, da se z njim tako intenzivno ukvarja. Seveda se umetnik ne ukvarja le s silhuetami nog, vendar tudi v ostalih slikah govori isto govorico, vsaj v motivih, ki smo jih gledali v Celovcu.

Predstavitve slikarja Tomaža Gorjupa v Celovcu je brez dvoma pomenila prikaz enega izmed dosežkov slovenskega modernega slikarstva.

France Godec razstavlja v Tinjah

„Mojster Godec je obhajal letos svojo sedemdeseto letnico rojstva. Želimo, da bi se odločil za kako razstavo med nami — koroškimi Slovenci.“ Tako je zapisal Janko Messner leta 1981 v reviji „Mladje“. Od začetka decembra naprej se je uresničila ta želja: V galeriji Tinje smo v ponedeljek 13. decembra 1982 otvorili razstavo del — gvašev akademskega slikarja Franceta Godca. Andreja Močilnik, študentka 6. razreda slovenske gimnazije, nas je povedla v drugi svet, v svet umetnosti, v svet zamaknenosti, sanj in želja po harmoniji in nam tako omogočila doživeti vzdušje, ki ga ustvarjajo razstavljenе slike; France Godec sam pa je razlagal tehniko gvaša in nam pripovedoval o svojem slikarskem delu.

Obiskoval je slikarsko-kiparsko šolo v Ljubljani in Umetniško akademijo v Zagrebu. V osebnih stikih z Jakopičem, Jamo, Veselom in Slapernikom, znanimi slovenskimi ekspresionisti, si je ustvaril svoje lastne poglede na svet. Godec je eden izmed zadnjih slikarjev, ki še slikajo na prostem, pri polni dnevni svetlobi. Njegova najljubša teh-

nika je oljna, slika predvsem v gvašu. Od leta 1937 do danes je imel preko sto razstav v raznih krajih domovine kakor tudi v Italiji, ZRN, ZDA in na Danskem.

Razstava gvašev v tinjski galeriji predstavlja posebnost, saj nobena teh slik še ni bila razstavljena v javnosti. Izbor slik je nastal v letu 1969, prikaže pretežno religiozne motive, kar je plod umetnikovega notranjega razglabljanja in sanjarjenja.

Na prvi pogled nam ponujajo gvaši pravo barvno razkošje polno gostega barvnega tkiva, zdobljenih in nemirnih potez slikarskega čopiča. Za tem barvnim tkivom pa se skrivajo figure, ki so napol zabrisane in zgolj shematiziran zaris. Zdi se nam, kakor da lebdi skica pred nedoločeno, toda posebno barvno bogatim ozadjem.

Gvaši Franceta Godca ustvarjajo s svojo religioznostjo, s svojim mirom in s posebno barvitostjo vzdušje polno adventnega hrepenenja in božične radosti.

Slike so razstavljene in naprodaj do 13. januarja 1983.

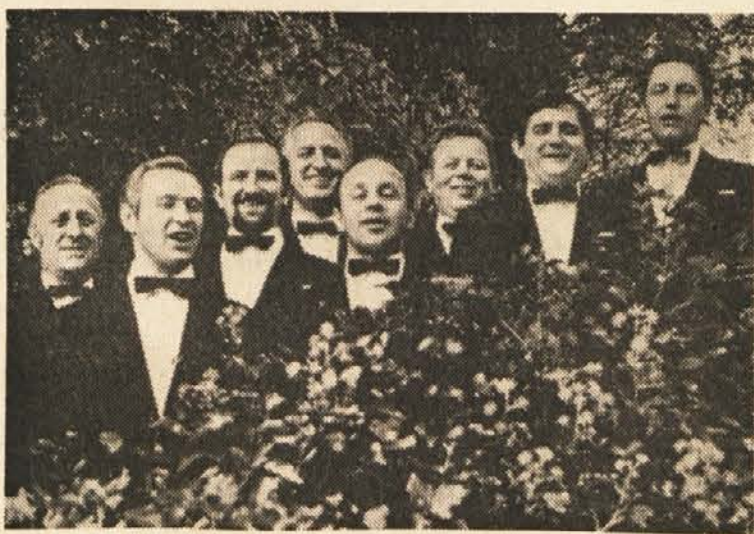
Vrbinc Mihael

Slovenska prosvetna zveza in Krščanska kulturna zveza vabita
v okviru 14. Koroških kulturnih dnevov

na

koncert Slovenskega okteta

OB NJEGOVI 30-LETNICI

v torek 28. decembra 1982 ob 19.30 uri v srednji dvorani Doma
glasbe v Celovcu.

Ljubitelji vrhunskega petja prisrčno vabljeni!

organizaciji, Slovenska prosvetna zveza in Krščanska kulturna zveza. Zato je razumljivo pričakovati, da se bodo na ta koncert zgrnili zavedni Koroški Slovenci, zlasti člani pevskih zborov, z vseh strani Koroške. Hkrati pa naj bi ta nastop, v okviru Koroških kulturnih dni izpričal tudi dobro voljo po vzajemnem sodelovanju med Jugoslavijo in Avstrijo ter odražal tudi nedavno znova posebej oživljeno kulturno izmenjavo med Celovcem in Ljubljano.

Slovenski oktet, ki je imel nedavno jubilejni koncert ob svoji 30-letnici v veliki dvorani novega Cankarjevega doma v Ljubljani — dvorana je bila v hipu razprodana — je bil dejansko ustanovljen pred dobrimi 30 leti v Ljubljani prav z namenom, da

ki so pač podvrženi staranju in raznim problemom, kot vsi ljudje; toda obenem je ostajal oktet po svoji kakovosti, težnjah in srcu isti. Zato je tudi popularnost okteta ostala vsa ta dolga leta neizpremenjena. Slovenski oktet je bil in ostaja pojem ljudskosti in hkrati reprezentančnosti. Zato je tudi oktet lahko pel svoj program skoraj enako na vaseh in po tovarnah ter v najbolj elitnih koncertnih dvoranah sveta.

Se posebej pa so pevcem okteta ostali seveda pri srcu vsi obiski na Koroškem, od prvih nastopov leta 1953 do vseh poznejših, tja do onega žalostnega slovesa s prijateljem Pavletom Kernjakom, ko mu je Slovenski oktet še ob krsti zadnjič zapel njegovo Mojcejo.

Enostranska podpora kulturnega referenta v občini Dobrla vas

Tudi na pretekli občinski seji v Dobrli vasi odbornik EL Tine Wastl ni dobil odgovora na vprašanje, zakaj nastopa ÖVP v Dobrli vasi proti podelitvi občinskega grba slovenskemu društvu. Na tozadevno vprašanje referentu za kulturo Rohrmeistru (ÖVP) je Wastl dobil edine odgovor, da občinsko predstojništvo ni razpravljalo o takem sklepu.

ÖVP tudi ni pripravljena, da bi iz dodatnih sredstev podprla delo slovenskega prosvetnega društva

„Srce“. Dodatna denarna sredstva bo referent za kulturo razdelil med „AGV Kühnsdorf“, „Werkskapelle Leitgeb“ in „Dorfgemeinschaft St. Marxen“. Podporo za „Dorfgemeinschaft St. Marxen“, ki zajema večino občanov iz sosedne občine, je referent za kulturo zagovarjal tako, da naj bi to bila edina skupina, ki v dobrolski občini goji amatersko gledališko dejavnost. Proti tej utemeljitvi je nastopil odbornik EL Wastl ter opozoril na dolgoletno igralsko tradicijo SPD Srce, ki bi

morala biti referentu za kulturo vsaj znana. Wastl je tudi povedal, da je SPD Srce že pred 6 meseci vložila prošnjo za podporo, do danes pa društvo od občine ni prejelo niti odgovora.

Odbornik EL je tudi opozoril na sklep občine iz leta 1979, ko so sklenili, da bodo močvirnate predele na zahodnem delu občine, ki mejijo na Škocijan, preimenovali v zaščitno področje pod pogojem, da se zgradi tudi turistična infrastruktura. Na sklep so očitno pozabili, vendar, tako Wastl, bi kazalo, da se ravno sedaj iščejo novi prijemi na področju turizma, saj število prenočitev v občini nazaduje.

Vse frakcije v občini so izrekle novemu županu Pfeiferju (SPÖ) priznanje, ker je ob svojem nastopu dodatno preskrbel za občino 400 tisoč šilingov podpore, ki jo bodo namenili izgradnji poročne in sejne dvorane v dobrolskem samostanu. Novi župan Pfeifer se je na svoji prvi seji tudi jasno zavzel za redno podporo slovenskemu društvu in dejal, da občina ceni delo, ki ga opravlja SPD „Srce“. Z glasovi SPÖ so sprejeli povišanje cene za odvažanje smeti. Hkrati pa so sklenili tudi letos prostovoljni božični denar za nastavljenice občine, ki znaša, tako župan Pfeifer, okoli 75.000 šilingov. 250.000 šilingov odpravnine dobi dosedanji župan Adolf Hafner.

Občina Škofiče vztraja pri zemljišču za otroški vrtec

V ospredju razprav na občinski seji v Škofičah je bila tudi tokrat prenamemba zemljišča, ki ga bo občina namenila tistemu, ki želi zgraditi v občini otroški vrtec. Že na pretekli seji se je občina, ki jo vodi župan Bürger (SPÖ) z večino izrekla za prenamembo zemljišča, tokrat pa je morala razpravljati še o vztrajnostnem sklepu, ker so proti gradnji na omenjenem zemljišču vložili priziv pristojni uradi pri deželni vladi. Po daljši razpravi je za ponoven sklep glasovala večina v občinskem odboru — željo po otroškem vrtcu so potrdili odborniki SPÖ in odbornik Enotne liste Herman Jäger, proti je glasovala ÖVP.

ki je pred kratkim praznovala tudi svojo 80-letnico. V imenu slovenskih ustanov v občini je Herman Jäger izrekel Barbari Spendier posebno zahvalo, saj je tudi v težkih časih vedno pogumno in odločno zastopala svoj narod. Ob prijetnem domačem vzdušju je slavljenska obujala spomine iz svoje dolge in razburkane življenjske dobe, zastopnika EL pa sta ji predala skromno darilo.

V KESTAG ne bodo odpuščali delavce

Strah, da bo v tovarni KESTAG v Borovljah prišlo do odpustitve ljudi, ker je zmanjkalo naročil, je neupravičen.

ÖVP-jevski poslanec dr. Paulitsch je pred nedavnim v parlamentu stavil vprašanje, ali bodo v tovarni KESTAG res morali odpustiti delavce. Zvezni kancler Bruno Kreisky je v odgovor povedal, da do tega ne bo prišlo. Kot težišča proizvodnje bodo izdelki vseh vrst žice in proizvodnja filmskih kamer. S Kreiskyjevim zagotovitvijo je našemu prebivalstvu v Rožu končno odvzet strah, da bi naši delavci v tej tovarni zgubili delo.

Z večino so zavrnili tudi prošnjo Mirota Mischkulnika iz Podjebberka, ki je zaprosil za prenamembo zemljišča za gradbene namene. Zanj se je zavzel odbornik EL Jäger, pridružil pa se mu je le odbornik FPÖ Pörschnigg. Soglasno so odobrili načrt za kanalizacijo južnega dela Škofič, stroški za kanalizacijo bodo po sklepu dosegli 31,3 milijona šilingov. 100.000 šilingov so odobrili za umetniško izdelavo oken v mrlški vežici.

Na praznik sv. Barbare sta obiskala zastopnika EL Škofiče Herman Jäger in Valentin Pitschek pd. Okučič Barbaro Spendier, pd. Mesivčinjo,

Občni zbor Zdrženja staršev

Dan staršev je kot po navadi povezan z občnim zborom Zdrženja staršev, ki se je odvijal v prostorih Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu. Poleg staršev so se občnega zbora v soboto 11. decembra udeležili tudi vodja manjšinskega šolskega oddelka vl. sv. nadzornik Rudi Vouk, nadzornik dv. sv. Valentin Inzko, prejšnji ravnatelj slovenske gimnazije Pavle Zablatnik, avstrijski konzul v Ljubljani Ciril Stern in jugoslovanski konzul v Celovcu Alfonz Naberžnik.

V svojem poročilu je predsednik Zdrženja staršev Janko Urank orisal dejavnost svoje organizacije, ki se zelo prizadeva omogočiti gimnaziji še nadaljnji uspešen razvoj. Ob tej priložnosti je izrekel zahvalo vsem, ki so kakorkoli prispevali, da danes slovenska gimnazija uživa ugled in splošno priznanje. Kot poseben dogodek letošnjega leta je predsednik omenil 25-letnico obstoja slovenske gimnazije, ki je v tem času prebrodila mnogo ovir in se dokopala do ugleda, o katerem se ob rojstvu gimnazije nikomur ne sanjalo ni.

Ravnatelj Reginald Vospersnik se je v svojem poročilu spomnil očeta slovenske gimnazije Jožka Tischlerja, prvega ravnatelja, ki je vsekakor imel mnogo zaslug za ustanovitev in nadaljnji uspešni razvoj gimnazije. Ravnatelj Vospersnik je podal zgodovinski razvoj gimnazije in ob tej priložnosti pozval zbrane starše, naj se z vsemi močmi zavzemajo za nadaljnji uspešni razvoj gimnazije, kateri so zaupali svoje otroke.

Odbor, ki bo do prihodnjega občnega zbora prihodnje leto vodil usodo Zdrženja staršev ima takšen sestav: predsednik dipl. trg. Janko Urank; podpredsednik Anton Krušič; tajnica Janja Zikulnig; namestnica Amalija Feinig; blagajnik prof. Franc Brežnjak; namestnik dr. Pavel Apovnik ter člani odbora Herman Čik, Fric Hudl, Marija Mešnik, Andrej Sturm, Šimej Triessnig, Breda Zupanc. Stalna člana odbora sta tudi ravnatelj dr. Reginald Vospersnik in prejšnji ravnatelj dr. Pavle Zablatnik. Pregledovalca računov pa sta Lenčka Kupper in Gašper Ogris-Martič.

Zaključno je predsednik Urank vsem zbranim želel prijetne božične praznike in srečno novo leto.

Po občnem zboru so starši dijakov imeli priložnost s profesorji se pomeniti o učnih uspehih oziroma neuspehih svojih otrok.

14. Koroški kulturni dnevi

OD 27. DO 29. DECEMBRA 1982
10.-OKTOBER-STRASSE 25, 9020 CELOVEC, MOHORJEVA

S P O R E D

PONEDELJEK 27. 12. 1982

- 9.30 **Otvoritev**
- 10.00 Feliks Wieser, Matevž Grilc: **Informacija o položaju slovenske skupnosti na Koroškem**
- 11.00 Teodor Domej - Avguštin Malle - Marjan Šturm - Janko Malle: **40-letnica pregona in upora koroških Slovencev**
- 14.30 Teodor Domej: **Ob 75-letnici organiziranega kulturnega dela med Slovenci na Koroškem: Ustanovno obdobje kulturnoprosvetnega dela osrednjih kulturnih organizacij**
- 16.00 Predstavnika SPZ in KKZ: **Načrti in cilji kulturno-prosvetnega dela osrednjih kulturnih organizacij**
- 19.30 Pričevanja: **Pregon in upor**

TOREK 28. 12. 1982

- 9.00 Janko Pleterski, Hanns Haas, Dušan Nečak: **Koroški Slovenci in delavsko gibanje**
Janko Pleterski: **Obdobje do leta 1920**
Hanns Haas: **Obdobje od leta 1920 do leta 1938**
Dušan Nečak: **Obdobje po drugi svetovni vojni**
- 14.30 Alenka Tuta Rebula: **Narodno vprašanje v Trstu — raziskava med slovenskimi delavci**
- 15.30 Robert Minnich: **Prilagoditev in družbena identiteta v Ukvah. Nekaj prvih vtisov o kulturi marginalne skupine v Kanalski dolini**
- 19.30 **Koncert „Slovenskega okteta“ v srednji dvorani Doma glasbe**

SREDA 29. 12. 1982

- 9.00 Günter Scheer: **Akcije in cilji akcijskega fonda za gorska območja in razvojne tendence v kmetijskih področjih s slabo razvito strukturo**
- 10.30 Franz Greif: **Razvoj kmetijstva na Koroškem po letu 1945**

Zaključek 14. Koroških kulturnih dni

Slovenji Plajberk - Poden

Leta 1979 smo pri nas v Slovenjem Plajberku ustanovili tamburaško skupino. Godala je organiziralo naše slovensko prosvetno društvo „Vrtača“ in ker nismo imeli učitelja, je organiziralo tudi še učitelja, ki nas je prihajal učiti iz Slovenije. Po približno desetih vajah smo že videli, da je pot iz Slovenije v Slovenji Plajberk problematična, posebno še, ker se je bližala zima. Ker imamo sami v Slo-

Jugoslaviji in v Italiji. Sploh smo radi hodili gostovat, če smo bili povabljeni, saj smo tako spoznavali našo bližnjo in daljnjo domovino in celo dežele preko naših meja. Tako je šlo skoraj dve leti, do tedaj, ko so se začeli interesi članov društva in interesi tamburašev razhajati. Po polletnem odmoru smo se tamburaši odločili, in ustanovili novo skupino tamburašev z novimi instrumenti in modernejši-

venjem Plajberku takšnega učitelja, smo ga prosili, da bi nas on učil, kar je naš rojak Pavel Lausegger pd. Bošte rad sprejel. Lausegger ima že četrstoletno prakso kot godbenik, kar pomeni, da mnogo razume o glasbi. Ker pa se je bavil v glavnem z glasbilo s klaviaturo, to je z glasbilo brez strun, se je moral še hitro navaditi tudi na ta glasbila, kar pa takšnemu „lisjaku“, kot je Lausegger, ni delalo preveč preglavic. Pod njegovim vodstvom smo dobro napredovali in že javno nastopali. Najprej doma, sčasoma pa smo že gostovali v

mi kitarami. Naučili smo se nove viže za to skupino in bili na raznih gostovanjih že zelo uspešni. Z veseljem se bomo tudi v bodoče odzvali povabilom raznih društev in se predstavili z najrazličnejšimi melodijami.

Apeliral bi tudi na starše naših tamburašev, da nas podprejo, da se bomo še mnogo naučili in nastopali v tej formaciji.

Ob tej priložnosti bi še rad vsem ki nam radi prisluhnejo želel prijetne praznike in mnogo uspeha v novem letu.

Walter

Slovensko prosvetno društvo „Rož“ v Sentjakobu v Rožu vabi na

PLES NA ŠTEFANOVO

v nedeljo 26. decembra 1982 ob 20. uri v kulturnem domu v Sentjakobu v Rožu.

Igrata: ansambel „Borut Lesjak“ iz Ljubljane s pevcem Daretom Heringom in pop skupina „Jadagani“ iz Celovca.

Slovensko prosvetno društvo „Danica“ v Sentvidu v Podjuni vabi na

SREČANJE PEVSKO INSTRUMENTALNIH SKUPIN ob 20-letnici obstoja Tria Korotan

v nedeljo 26. decembra (Štefanovo) 1982 ob 14.30 uri v kulturnem domu Danica v Sentprimozu.

Sodelujejo: Trio Korotan s pevci v vseh zasedbah
ansambel „Mladi mi“
ansambel „Drava“
ansambel „Korenika“
ansambel „Zmeda“
ansambel „Joško Pak“

KPD „Planina“ v Selah vabi na igro

PLAVŽ

v nedeljo na Štefanovo 26. decembra 1982 ob 14. uri v farni dvorani v Selah. Nastopajo igralci domačega društva.

Zvečer ob 19. uri ples.
Igra Duo Seasons.

Prireditelj DSG Sele

Slovensko prosvetno društvo „Danica“ v Sentvidu v Podjuni vabi na

TRADICIONALNI NOVOLETNI KONCERT

v četrtek (sveti trije kralji) 6. januarja 1983 ob 14.30 uri v kulturnem domu Danica v Sentprimozu.

Nastopajo: mešani zbor, mešani oktet, mlajši mladinski zbor SPD „Danica“, trio Korotan s pevci, ženski kvartet Kežar in ansambel Zmeda

Drama Jeannine Worms

TRGOVINA

v nedeljo 26. decembra 1982 ob 19.30 uri pri Miklavžu v Bilčovsu. Prireditelj: Slovensko prosvetno društvo „Bilka“ v Bilčovsu.

Gostuje Klub slovenskih študentov na Dunaju.

Slovensko prosvetno društvo „Vrtača“ v Slovenjem Plajberku vabi na

BOŽIČNICO

v nedeljo 26. decembra 1982 ob 14.30 uri v gostilni „Folta“ v Slovenjem Plajberku.

Slovenska prosvetna društva „Borovlje“, „Vrtača“ v Slovenjem Plajberku, „Herman Velik“ v Zgornjem Kotu in Sentjanž v R. vabijo na

SILVESTROVANJE

v Mestni hiši v Borovljah 31. decembra 1982 s pričetkom ob 20. uri.

Za ples in veselo razpoloženje bodo skrbeli

VESELI PLANSARJI

Katoliški dom prosvete SODALITAS v Tinjah

● V sredo 29. decembra od 9. do 17. ure, tečaj za spretno roke „Batika s papirjem“. Voditeljica: Barbara Möseneder.

● V četrtek 30. decembra od 9. do 17. ure, tečaj za spretno roke: „Tehnika z mrzlim in žganim emajlom“. Oblikovanje in krašenje različnih predmetov, raznih daril itd. Voditeljica: Barbara Möseneder.

● Od ponedeljka 3. januarja ob 9. uri do torika 4. januarja do 17. ure, SEMINAR ZA IZOBRAZENJE. Prireditelja: KDO in Dom v Tinjah.

● V sredo 5. januarja ob 19.30 uri forum za politična vprašanja: DEMOKRACIJA V AVSTRIJI. Predavatelj: univ. prof. dr. Anton Pelinka.

OB KONCERTU KPPZ V CELOVCU

Partizanska pesem je živa in dviga samozavest

Prišli so z vseh koncev naše zemlje, Koroške, Slovenije, Primorske in Kanalske doline in do kraja napolnili srednjo dvorano Doma glasbe; bili so ljubitelji partizanske, delavske in narodne pesmi, ki so se odzvali Koroškemu partizanskemu pevskemu zboru, ki je preteklo nedeljo vabil na svoj drugi letni koncert. Prišli so bivši partizani, aktivisti in mnogo mladih ljudi, fantov in deklet, da prisluhnejo pesmi KPPZ, kaj je ta mladi zbor pripravil za svoj prvi samostojni koncert v Celovcu.

Vedeli smo, da so člani KPPZ pod vodstvom prof. Franka Čepina marljivo vadili na rednih vajah in pevskih seminarjih, in so tudi nastopali na raznih koncertih in proslavah. Kljub temu smo z velikim zanimanjem šli na koncert — in bili prijetno presenečeni. Kvaliteta zbora in zahtevni koncertni spored sta potrdila, s kakšno požrtvovalnostjo in ljubeznijo člani KPPZ gojijo partizansko, delavsko in narodno pesem. Pa

ne samo to, na sporedu so bile tudi skladbe Gallusa, Tomca, Premrla in seveda tudi skladbe avtorjev partizanskih pesmi kot so Nagele, Švara, Mihelčič, Kozina Gobec in drugi.

nim aplavzom izzvalo še dodatkov po zaključnem sporedu, kar je prof. Čepin tudi upošteval. Pa tudi v tem primeru je zbor poskrbel za presenečenje: v priredbi Radovana Gobca je

Zbor pa je izvajal tudi delavske in borbene pesmi drugih narodov. Ze iz tega je razvidno kako pester, a tudi zahteven spored je zbor izvajal. Razumljivo pa je, da so pri številnem občinstvu najbolj navdušile partizanske pesmi, tiste, ki so našega človeka spremljale v boju za svobodo, ki vsem zatiranim narodom tudi danes dvigajo pogum in jim dajejo moč v boju za njihovo osamosvojitvev. Prof. Čepin je zaporedje pesmi sestavil zelo

zapel znano pesem „Včeraj tam Šmarješki so dolini“, ki je pri poslušalcih naletela na dober odmev. KPPZ je na svojem koncertu presenetil tudi s skladbo, povezano z instrumentalno spremljavo. Tako ob zaključku lahko z veseljem ugotovimo, da je KPPZ v zadnjem letu napravil velik korak naprej, kar je tudi garant, da bo ta zbor tudi v prihodnje vedno spet deležen številne publike.

Vse to pa je povezano s trdim de-

premišljeno, saj je pozornost poslušalcev osvojil od prve do zadnje pesmi.

Potem so koncert oplemenitili še z recitacijami pesnikov partizanskih in upornih pesmi, ki so jih izvajale pevke in pevci zbora. To je celotnemu sporedu dalo še večjo izpovedno težo. Škoda je le, da vseh ni bilo slišati dobro, zato bo v prihodnje treba skrbeti za to, da bodo recitatorji stopal pred mikrofonom, da bo užitek poslušalcev popoln. Kljub temu gre vsem izvajalcem priznanje za kvalitetne interpretacije, to seveda velja predvsem tudi za pevce soliste, ki so povsem osvojili srca publike. Zato tudi ni čudno, da je občinstvo z buč-

lom in vztrajnostjo, kakor je to v svojem govoru povedal predsednik zbora Lipej Kolenik (katerega izvajanja objavljamo na drugem mestu) ki je ob tej priložnosti pozdravil tudi številne goste. KPPZ pa je na nedeljskem koncertu prejel tudi čestitke, pozdrave in spominska darila bratrstvskih zborov iz Ljubljane in Trsta ter Kulturne skupnosti Ravne na Koroškem.

Za lep koncertni užitek se zboru in zborovodji iskreno zahvalujemo in želimo, da nas bo tudi v prihodnje razveseljeval s svojo napredno in revolucionarno pesmijo, ki ima — kot je pokazal nedeljski koncert — tudi na Koroškem mnogo privržencev.

Ob premieri
„Mutastih bratov“

Matjaža Kmecla poznamo tudi kot dobrega poznavalca slovenske koroške književnosti. Pred leti je sestavil antologijo o koroški književnosti z naslovom „Ta hiša je moja, a vendar ni moja...“ (to je tudi nekakšno geslo v igri „Mutasti bratje“), ki je žela dosti pohval. Izdal je vrsto knjig s področja literarne vede, napisal je pa tudi številne radijske in gledališke igre. Matjaž Kmecl je profesor literarne zgodovine na ljubljanski univerzi, trenutno tudi član Izvršnega sveta SRS in predsednik komiteja za kulturo.

Zadnje njegovo gledališko stvaritev, poljudno igro „Mutasti bratje“, je 10. decembra letos prvič uprizorilo Slovensko stalno gledališče v Trstu.

Zgodba se godi v ponemčenem kraju, kjer močna Smrtnikova družina vztraja v svojem slovenstvu. K njim prihaja turist iz Dunaja, pri katerem se ne ve, ali je njegovo zanimanje za slovensko manjšino pristno, ali zgolj iz simpatije do domače hčerke Hemice. Le-ta pa je razdvojena med materjo-Slovenko in njenim tihim zaročencem, hlapcem pri hiši. Oswaldom. Oswald postane Nemčur, ker je pač bolj praktično in ker se samo kot „čistokrvni Nemec“ lahko uveljavi. Svoje misli razpleta zdaj pijansko naivno, zdaj prepričevalno in pa spet cinično in napadalno. Kmet Smrtnik se smrtno ponesreči in zdaj se zvrstijo vsi ti problemi brutalnosti, izsiljevanja, nesramnosti in nepietetnosti, ki jih dobro poznamo v naši koroški stvarnosti od pogrebih: odstranitev nagrobnega križa, ker je pač slovenski, zasutje jame ponoči, župnik kljub spoštovanju do družine ne more in ne sme zmoliti očenaša in končno nastop brambovcov ob grobu, čeprav so rajnemu vedno nasprotovali. In tu je še mati Smrtnica, ki je trda in nežna, ukazovalna in nemočna, vendar ponosna. Tri dni za Smrtnikom umre tudi ona (v cerkvi je napis: „Čez tri dni prideš za menoj!“), in tako zgubi Hemica še zadnje oporo proti nemčurstvu v osebi Oswalda in klone. V igri so ves čas prisotni bratje Hemice, ki samo še pojejo, drugače so pa mutasti. Sem dospe tudi sindikalni izlet iz Ljubljane, ki s kopico verbalnosti nudi vso podporo Smrtnikovi družini oz. koroškim Slovincem.

Vsi igralci (Petje, Gogala, Sardočeva, Sošičeva, Starešinič, Lukeš, Milič, Kobal i. dr.) so pristno upodobili like. S svojim podajanjem so igralci in režiser J. Babič celovito predstavili Kmeclovo izpoved, ki je v igri pokazal vso koroško resničnost, in to brez olepšavanja in jokavosti. Nanizal je vrsto problemov kot so odnosi slovenske manjšine do večinskega naroda, odnos odpadništva do Slovencev in obratno, razmerje med koroškimi Slovenci in matično domovino, turistični folklorizem in neprizadetost turistov, ki se pridejo zabavat.

Čestitati je treba Kmeclu k njegovi stvaritvi, ki bo med koroškim gledalstvom sigurno izzvala različne reakcije. (Slovensko stalno gledališče iz Trsta bo z „Mutastimi brati“ na povabilo Slovenske prosvetne zveze gostovalo na Koroškem. Zato je nerazumljiva akcija Kršćanske kulturne zveze prevoza gledalcev v Ljubljano na to prireditve; mogoče bi za „Magnetnega dečka“ bila umestna podobna akcija v Celje?).

Koroški Slovenci smo lahko zadovoljni, da je Kmecl pristopil k manjšinski problematiki z brezkompromisno resničnostjo in kritičnostjo. Tudi trenutek je pravi, ko se že moremo kritično dotikati raznih tabujev v manjšinski kulturi. Poljudna igra „Mutasti bratje“ vsekakor sili k razmišljanju in globljemu razčlenjevanju nanizanih manjšinskih odnosov. To so pokazali tudi živahni pogovori med gledalci, igralci, režiserjem, kulturnimi predstavniki iz Slovenije in Trsta, delegacijo SPZ in avtorjem takoj po premieri v Kulturnem domu v Trstu. Kritiki večine na Smrtnikovo družino-manjšino niso samo koroški slučaj, temveč se dogajajo več ali manj nad večino manjšin.

Jožko Hudl

Menjava denarja

Stanje v sredo 22. decembra 1982

Za 100 din dobite	23.00 šil.
Za 100 din plačate	28.00 šil.
Za 100 lir dobite	1.19 šil.
Za 100 lir plačate	1.28 šil.
Za 100 mark dobite	694.00 šil.
Za 100 mark plačate	710.30 šil.

IVAN TAVČAR

4000

ČASU PRIMERNA POVEST IZ PRIHODNJIH DOB
(Po vzorih dr. Ničmaha napisal dr. Nevšekdo)

Odštejem mu te vsote iz svojega pasu, in že se mi trese srce, da se bode ta pas jel prazniti pri teh vednih naskokih! Toda čudi se ljubezni angela Gospodovega! — Če sem še toliko vzel iz pasu, takoj se je napolnil sam od sebe; izginila mi je torej vsa skrb, da bi mi utegnil poiti dragi denar.

„Kakšen drevored svetih svetilnic je to, o katerem si govoril?“ vprašam načelnika.

„Če prideš v mesto,“ odgovori mi osorno, „tedaj se izvestno seznaniš z njim. Čakaj torej in potrpi!“

„In spoznavalci blaženega Antona od Kala, o katerih si govoril ravnokar, kje so?“

„Prednje stopiš še danes. Molči torej in idi k patru polkovniku!“

Po teh besedah se ponižno oglasi moj znanec z vseučilišča Svetega Semplicija, rekoč: „Naj grem z njim, saj veš, pater poročnik, kako potrebujem zasluzka! Ako grem z njim, morda mi kaj da, saj veš, da sem lačen do malega vsak dan!“

Ta ponižna in ganljiva prošnja ni padla na kamen.

„Torej pojdiva skupaj,“ izpregovori načelnik straže, „in če ti kaj da, tudi mi je prav, ker vem, da si res siromak! Vendar, da ne bodeta počenjala kaj napačnega,

spremijo naj vaju štirje stražniki. Straža, naprej!“

Ko se postavijo stražniki predenj, reče še: „Frater Konstancij, sedaj grem v mesto na ženski oddelek. Ako me iskali, veš, kje me dobiš. Na ženskem oddelku!“

Odpro mu železni paž, in s svojim trebuščkom se vali po poti v mesto. — S profesorjem pa se napotiva k patru polkovniku.

Iz glavnega predora kreneva na levo stran v teman in nizek hodnik. Straža štirih bosonogih vojakov krene za nama.

„Skoro ugledaš spoznavalce blaženega Antona od Kala in potem rad priznaš, kako se je človeštvo spopolnilo v zadnjih stoletjih!“

Tako se baha profesor z vseučilišča Sv. Semplicija.

„Da, da, človeštvo je popolno, in svetnike imamo že kar na zemlji.“

„Svetnike?“ vprašam začuden.

„Sam se prepričaj in skoro. Zakaj zdajci dospeva k najdražjemu zakladu, katerega straži gologlavi naš polk!“

Radovednost moja je priklopela do vrhunca. Takrat sva prikoralaka na obširni prostor; bilo je to nekako široko dvorišče, nad katerim se je raztezala steklena kupola.

Na stotine lučic je brlelo po stenah, in svetniki so viseli od stropa, da se je razširjala žareča svetloba z njih. Po stenah so se šopirili zlati napis: „Triumf ali največji uspeh teorije blaženega Antona od Kala.“ Ves bataljon gologlavih benediktincev je imel tukaj svojo stražo, in malone tisoč bajonetrov se je lesketalo v tem svetlem prostoru. Tudi je klečalo po tlaku nekaj pobožnega ljudstva in zamaknjeno zrla na železni stolp, kateri se je dvigal sredi razsvetljenega prostora proti stekleni kupoli. In v tem stolpu je bil oni zaklad, katerega je stražil ves bataljon gologlavega polka in o katerem so pripovedovali zlati napis: po stenah, da se kaže v njem največji uspeh teorije

blaženega Antona od Kala.

Omenjeni železni stolp je bil razdeljen v več nadstropij, v katerih so bivali najpopolnejši spoznavalci te teorije. Stanovanja so bila prikrita človeškim očem; tam notri so bili ti svetniki sami zase. Ondi so izvrševali Bogu všečna dela — vsaj tako mi je pravil moj znanec z vseučilišča Svetega Semplicija — vendar jih ni smel nadzirati nikdo, kar je bilo tem pametnejše, ker se je smel svet leta 4000 p. Kr. rojstvu zanašati nanje brez strahu, da bi ga prevarili.

V pritličju železnega stolpa sem ugledal nekake celice, katerih ena stena je bila odprta proti občinstvu. Semkaj so prihajali časih spoznavalci blažene teorije, da so s podobno svojo budili zbrano ljudstvo k posnemanju in gorečnosti. Kadar se je prikazal ta ali oni spoznavalec v celici svoji, takoj se je začulo povelje patra majorja, ki je načeloval stražecemu bataljonu, in vse kohorte so vzdignile orožje pred njim. Tako so tiste dni častili spoznavalce blažene teorije blaženega Antona od Kala!

„Vse celice so prazne!“ šepne mi spremljevalec. „Zgoraj molijo! Nekoliko počakajva, in skoro se prikaže ta ali oni, ko je vendar obilo vernega ljudstva v svetem hramu!“

Obstanem torej in v naglici prezrem, da je vseučiliški profesor pokleknil na kamniti tlak. Takoj stopi k meni vojak in me sune v rebro, da se mi nehote upogne koleno in da sem hipoma na tlaku tik znanca svojega. Gotovo bi me bil vojak pretepal še nekaj časa z ročnikom suličnim, da se ni začul glas patra majorja, kličočega stražo k pozornosti. Resnično, tedaj se je sprednji celici odpro vratca v ozadju in — v celico stopi prvi spoznavalec blažene teorije. Meni se je videl čuden svetnik, ali znanec z vseučilišča Svetega Semplicija mi zašepeta: „Svet mož je, toda v stolpu so še svetjši! Sicer je pa dopuščeno, da stopiva bliže!“

Stopiva torej bliže. „To je oče Protazij,“ poučuje me profesor Svetega Semplicija. „Nekdaj je bil bogat, lep člo-

Sam svoj zdravnik

Lan ali preslej je enoletna rastlina, ki cvete do avgusta, zori pa še septembra. Je ena najzanimivejših kulturnih rastlin in je prišla k nam iz Orienta. V Evropi je bil lan najstarejši vir za pridobivanje rastlinskih maščob, verjetno pa je bil na naši celini tudi eno najstarejših zdravilnih zelišč.

Lan je pravzaprav zelo zahtevna rastlina, saj mokroto slabo prenaša. Zato ga pri nas tudi zelo malo gojijo. Toda če se boste oglasili pri naših zeliščaricah, ki na trgu prodajajo zdravilne zeli, vam ga bodo gotovo priskrbele.

Septembra pride najbolj v poštev spravlanje lanenega semena, iz katerega potem pridobivamo laneno olje in tropine. Laneno sluz pa dobivamo tako, da seme prelijemo s petdesetkratno količino mlačne vode — in že po poldrugi uri se iz semena izloči nekakšna sluz, ki je zelo zdravilna.

Laneno olje je odlično zdravilo za odvajalne kure, če pa ga zmešate z apnico, ga lahko uporabite za zdravljenje opeklin.

Z lanenim oljem lahko zdravite tudi žolčne kamne. Za en obrok popijte 50 do 60 gramov olja in potem za pol ure ležite na levi bok — kmalu se bodo začeli žolčni kamni izločati brez bolečin.

Prah iz lanenega semena pa v obliki obkladkov zelo omili bolečine, ki jih povzročajo žolčni kamni ali druge bolezni žolča in jeter.

Laneno olje je odvajalo, ublaži pa tudi krče in boleče tiščanje na vodo.

Pri prsnih boleznih uživajte zdravilo, ki ga pripravite iz svežega prahu lanenega semena, kateremu primešajte še malce medu.

Z zmečanim lanenim semenom si boste lahko pozdravili tudi čire in bule. Če pa imate hude trebušne krče, prekuhajte ščepec lanene preje in nekaj lesnega pepela. Gosto kašo, ki jo dobite, pa še toplo, zavito v krpo, položite na trebuh.

Laneno olje pomaga tudi, če ga vtirate v bolečo zlato žilo ali razpokane roke.

Če so revmatične ali protinske bolečine zelo hude, si na boleča mesta polagajte obkladke iz vročega lanenega semena.

Morda za konec samo še to: laneno olje in seme dobite tudi v naših lekarnah.

Drobni nasveti

- Madeže od oljnatih barv in laka najprej natopimo v terpentinu, potem pa speremo z bencinom ali podobnim čistilnim sredstvom.
- Govedina bo sočnejša, če damo meso v vročo vodo, če pa želimo, da bo juha okusnejša in močnejša, dajte meso v hladno vodo.
- Rjo na kovinskih predmetih očistimo s petrolejem.

Navade, ki jih velja čimprej odpraviti

Prometne nesreče se zgodijo iz različnih vzrokov. Pogosto je kriv voznik, ki ni dovolj pozoren. Vožnje ne prilagaja razmeram na cesti in svojim zmožnostim, nemara pa ga od zbranosti, ki jo potrebuje med vožnjo, odvrača tudi živčen, siten, klepetav ali pretirano plašljiv sovoznik. Dober voznik mora imeti tudi dobrega sovoznika. Sovoznik, ki moti voznika, je sokrivec v morebitni nesreči. Tako ugotavljajo strokovnjaki za prometna vprašanja in naštevajo, katere različne vrste sovoznikov poznamo. Priporočajo tudi, kako naj bi se vedel idealen sovoznik.

Voznik mora biti med vožnjo zbran in miren — toda kaj, ko pa sedi na sosednjem sedežu nekdo, ki ga nenehno moti, vznemirja, odvrača njegovo pozornost od dogajanja na cesti. Sovoznikov je več vrst, tiste, ki s svojim napačnim vedenjem kvarno vplivajo na voznikovo zbranost, pa so strokovnjaki razdelili v naslednje štiri razrede.

Učitelj

Sovoznik se vede, kot da tudi on vozi. Roke drži, kot bi imel v njih volan, z nogo pritiska na zavoro ali pa plin, pogosto stoka in vzdihuje od groze nad voznikovim početjem, s krčevitim glasom ga poučuje, naj stori to ali ono. Tako se vedejo predvsem moški, kadar sedijo ob voznici.

Govornik

Sovoznik ali sovoznica govori, kot bi ga navil. Klepeta o službi in družbi, premleva družinske razmere in vremenska poročila, vozniku ne pusti, da bi se zbral, tudi če je prometna situacija na cesti še tako kritična. Sovoznik sedi in se vozi, vse drugo ni njegova skrb.

Lagodnejš

Sovoznik širi svoj življenjski prostor tudi na voznikov prostor. Levo koleno ali roko daje v bližino prestavne ročice, da ovira voznika. Roko položi na ročno zavoro. Nakupovalno torbo drži v naročju tako, da zmanjšuje voznikovo vidno polje. Torbo položi med sprednje sedeže, da se lahko zvali vozniku med noge. Očala, cigarete ali ključke spravi na sprednjo polico, da se kotalijo sem in tja, pri zaviranju pa padajo s police.

Strahopetnejš

Sovoznik se ne zna obvladati. Nenadoma silovito krikuje, ker se prestraši. Brez opozorila se dotakne voznika, včasih hoče celo zgrabiti volan.

Strokovnjaki, ki so tako kritični do sovoznikovega vedenja, pa navajajo tudi tehtna opravičila, zakaj sopotnik med vožnjo ni vedno zgledno miren: strah ga je, ker ve, da ne more poseči v dogajanje na cesti in ker je njegovo življenje odvisno od voznikovih zmožnosti ali nezmožnosti. Profesor

dr. Wolf Müller Limmroth, direktor inštituta za medicino dela na Münchenski univerzi, je povedal takole: „Sovozniki se med vožnjo vedejo različno, vsekakor pa drži, da so obremenitve, ki so jim izpostavljeni, podobne obremenitvam, s katerimi ima opraviti voznik, le da se kažejo v oslabljeni obliki. Pri vozniku in sovozniku nastane ob začetku vožnje stanje pripravljenosti, v organizmu se pojavijo spremembe: zvišata se srčni utrip in krvni pritisk, mišice so bolj prekrvljene, delovanje prebavil se upočasni. Žleze znojnice v čelu, rokah in nogah izločajo več znoja kot sicer. Čim bolj zapletena je prometna situacija, tem bolj se znojimo. Pripravljenost organizma med vožnjo je oblika stresa, po daljšem času lahko takšno stanje kvarno vpliva tudi na voznikovo ali sovoznikovo zdravje.“

Ker sta voznik in sovoznik razburjena in napeta, si gresta na živce. Toda tistemu, ki vozi, je treba vse spregledati, medtem ko je sopotnik izpostavljen bolj ali manj ostrim kritikam.

Vsak voznik vozi po svoje, ima svoj slog. Nenehno sitnarjenje tega nikakor ne bo zboljšalo, kvečjemu nasprotno.

Če opazimo, da sodimo v katero od štirih razredov neprijetnih sovoznikov, poskusimo spremeniti svoje vedenje.

Izkazovanje ljubezni in najrazličnejše nežnosti naj počakajo na konec vožnje, kajti tudi zaradi takšnih pozornosti se je zgodila že marsikatera nesreča.

Kadar gremo na vožnjo z voznikom, ki ga

Omlete za vsak dan

OMLETE Z GNJATJO

3 rumenjaki, 3 dl mleka, 20 dag moke, sol, sneg iz treh beljakov; nadev: gosta maslena omaka (10 dag masla, 4 dag moke, 1 rumenjaki, mleko, sol), sesekljana gnjat, zelen peteršilj.

Rumenjake žvrkljate v 3 dl mleka in jim pridate mleko. Osolite in rahlo vmešajte sneg. Iz testa specite omlete, jih pomazite z gosto masleno omako (iz masla in moke naredite svetlo prežganje, ga zalijete z mlekom, prevrte in mu primešajte rumenjaki. Zavreti ne sme več). Potresite s sesekljano gnjato in peteršiljem ter zvijte.

OMLETE Z LEDVIČKAMI

Pripravite enako testo kot za omlete z gnjato v prvem receptu. Specite omlete, jih nadenite, prepognite, polijte z močno juho (kocka), potresite s sirom in za nekaj minut postavite v ogreto pečico. Nadev: 2 svinjski ledvički, 5 dag čebule, 8 dag olja, sol, poper, jušna kocka, 2 dag nastrganega parmezana.

Ledvičke nekaj časa namakajte v mleku, jih dobro očistite in zrežite na listke. Na masti prepražite sesekljano čebulo, dodajte ledvičke, jih na hitro prepražite, osolite in popoprajte. Nadevu lahko primešate tudi malo kisle smetane.

ČESKE OMLETE

7 dag masla, 4 rumenjaki, 4 dag sladkorja, 2 kavni žlici kisle smetane, 1 dag kvasa, limonin sok, 2 dl moke, sneg iz štirih beljakov, olje, marmelada, sladkor za potresanje.

Maslo zmešajte s sladkorjem, mu dodajte rumenjake, vzhajan kvas, limonin sok, smetano, moko in na koncu sneg. Specite majhne omlete, vsako prvo namažite z marmelado, z vsako drugo pa prvo prekrijte. Omlete obilno potresite s sladkorjem.

le bežno poznamo, ga prej vprašamo, ali mu je do klepetanja ali ima raje mir.

Na neznanih, daljših cestnih odsekih naj sovoznik prevzame vlogo vodnika: bere naj cestne karte in usmerja voznika.

Razdraženega voznika ne razburjamo z očitki, ampak se kolikor mogoče zadržimo.

Ni nujno da zbolimo

Z malo dobre volje in pazljivosti, ni nujno, da v teh zimskih dneh zbolimo.

PREHLAD je najbolj pogosta zimska bolelost odraslih, otrok in starcev. Odrasli ga lažje prenašajo in ga hitreje ozdravijo, medtem ko lahko pri otrocih in starih nastanejo komplikacije: vnetje žrela in grla, bronhitis. Posledice lahko preprečimo, če upoštevamo nekaj enostavnih pravil: ne izpostavljammo se prepihu, izogibajmo se naglim spremembam temperatur, ponoči se dobro pokrivalimo, redno uživajmo vitamin C in multivitamine.

GRIPI se ni tako lahko izogniti, še težje pa jo je zdraviti. Vakcinacija je najboljša preventiva, saj kar v 90 odstotkih primerov uspešno ščiti pred gripo. Še posebno svetujemo vakcinacijo tistim, ki prihajajo v stik z več ljudmi.

Vakcinacijo otrok in rekonvalescentov opravijo v dveh delih, da bi vakcino lažje prenesli. Tisti, ki so oboleli za gripo, naj se ne približujejo otrokom!

ZIMSKI KAŠELJ. Kadilci pozimi še močnejše kašljajo kot poleti, ker se manj gibljejo na svežem zraku. Njihovo kašljanje lahko okuži tudi vse v njihovi bližini!

Starci so občutljivi na mrz in lažje obolevajo od zimskih boleznih. Zanje so tudi bolj nevarne, ker je stopnja obolevnosti pri njih težje odkriti kot pri mladih bolnikih. Tako pri njih kaže termometer 37,5 stopinj, ko je temperatura dejansko 39 stopinj. Zaradi tega lahko tudi navadni, na videz nenevarni prehladi pri njih povzročijo težje komplikacije. Zato starejšim pozimi priporočajo, da masirajo kožo in se več gibljejo. Priporočljivo je tudi, da pijejo več tekočin.

vek in glavo si je mazilil z dišavami, kolikor so jih dobivali po vseh jutrovnih deželah. Celu toli pregrešen je bil, da so ga nekdanji mestni stražniki iztaknili, ko je pristavljaval lestvico k zidu ženskega oddelka, da bi se bil prithotapil k nedolžnim devicam. Da se ni odkupil z denarjem, hudo bi ga bili kaznovali. Slučajno pa mu je tiste dni prišla v roke knjiga blaženega Antona od Kala. Berilo ga je tako pretreslo, da je krenil na stezo pokore. Razvnel se je proti prejšnji svoji nečimrnosti in se zaklel, da se neče odslej ni umivati, ni česati, ni prej zavijati v čisto perilo, dokler mu prejšnje ne pade s telesa! In zvest je ostal obetu svojemu, in sedaj ga vidiš pred sabo jako popolnega!

Vtem je blaženi spoznavalec pokleknil v tesni svoji celici in neprestano kričal: „Pokorite se kakor jaz! Pokorite se!“

Obleka je res kar kapala s tega izvrstnega spoznavalca preizvrstne teorije. Oblečen je bil v zgolj cape, in njega perilo je bilo prav tako črno, kakor je bila črna polt njegova. Nikdar se ni umival, nikdar česal.

„Ta se torej ne umiva in ne češe?“ vprašam osupel.

„Prav nikdar!“ odgovori mi profesor.

„Za Boga! Kako mu je to mogoče?“

„Iz posebnega daru božjega! Dokazano ni, vendar menimo, da mu je pripisovati že dokaj čudežev!“

„Zaradi perila,“ izpregovori mi profesor, „ne strmi preveč. Dokazano je namreč, da tudi puščavniki v starih puščavah niso nosili boljšega perila, in vendar so svetniki v nebesih! Poglejva v drugo celico! Glej očeta Hieronima!“

„Čudna zemlja, čudna zemlja!“ s tem vzdihom stopim k drugi celici.

Tudi tukaj poklekneva. V celico je stopil drug spoznavalec blažene teorije. Bil je šibek mož s prav krepko in močno levo nogo.

„Kakšne zasluge ima oče Hieronim?“ vprašam radovedno.

„Velike, velike!“ odgovori mi stari znanec. „Krcmaril je nekdanji in v gostilni svoji gojil vsakovrstno pregrešno veselje. Posebno rad je plesal, in sumnjali so celo, da je plesal ob praznikih in tako grešil. Toda kaj se zgodi? Čital je knjige blaženega Antona od Kala, in takoj se mu je raztajalo srce, in kesal se je in preklinjal tiste čase, ko je plesal in cvetel v pregrehah svojih! Obetal je, da ne bode plesal nikdar več in da bode kolikor moči živel na eni sami nogi. Tako, kakor ga vidiš sedaj, živi že leta in leta. Na samotnem prostoru je bival, leta in leta stoječ na levi nogi. Dež je lil nanj, sneg je padal nanj, in živel je samo ob tem, kar somu darovali usmiljeni ljudje. Končno so ga poklicali v stolp spoznavalcev blažene teorije, in v tej celici ga vidiš sedaj malone ob vsaki uri. Večje popolnosti si kar misliti ne moreš!“

Kakor štoriklja sredi močvirja stal je sveti mož sredi svoje celice, podoben kamnitemu kipu. Niti uda ni premaknil, kar trenil ni z očesom. Bil je popolnoma zamaknjen v svoj posel, in šele za kakih šestdeset minut se mu je pričela tresti orjaška leva noga. Omahoval je, končno pa se zgrudil kakor posekano drevo po tlaku celice svoje. Ondi je obležal.

„Kaj li sedaj?“

„Sedaj bode nekaj časa počival, potem pa se zopet postavil na levo nogo. Stal bode dolgo uro tako, kakor si ga vidiš!“

„Ali ničesar ne govori?“

„Kaj mu je treba govoriti, toli izbornemu in vzpodbudnemu vzgledu!“

„Ako se dobro spominjam, živel je nekdanji v sivih časih takih spoznavalci, ki so se postavljali na visoke stebre, vernemu ljudstvu v posnemo?“

„Res je! Ali tisti so stali na obeh nogah. Naš spoznavalec pa stoji na eni nogi. Prav to je napredek našega stoletja!“

„Priznavam, napredka ni moč utajiti!“

„Čas je da odrineva. Ako se spoznavalec postavi na levo nogo, ne sme nikdo izpred njega celice, dokler ne omahne po tlaku. Tako je zapoved posebnega nadškofovega dekreta.“

Hitro odrineva k tretji celici. Ko pogledam iznova proti drugi celici, že stoji blaženi mož na levi nogi, kakor močvirski ptič, prežeč na žabo v mlaki.

„Čuden svet, čuden svet!“ vzdihal sem neprestano.

Tudi tretja celica je že imela svojega prebivalca. Bil je mož orjak v najboljši dobi življenja svojega. Ne smem pa zamlačati, da je moral blaženi mož nekdanji mnogo piti, kakor sem sodil po njegova obrazu. Morda je profesor z vseučilišča Svetega Smplicija uganil moje misli.

„Pijanec je bil nekdanji!“ reče mi tiho.

„Zakaj pa neprestano joka?“ vprašam prav tako tiho. Oni v celici štev. 3 se je namreč zvijal po tleh, kakor bi ga mučile najhujše bolečine, in jokal in tulil, da me je bilo kar groza.

„Pijanec je bil v mladosti svoji,“ nadaljuje učitelj, „in pil je, kar se je dalo piti. Nekdanji je pijan zabredel v ženski oddelek. Čista devica mu pride naproti. Kaj se zgodi? Satan ga zmoti toli hudo, da oberoč goreče in strastno objame to devico. Vrgli so ga v ječo in mu dali v roke knjige blaženega Antona od Kala. Zopet prečudno spokorjenje! Tako silno se je skesal zločina svojega, da je pograbil ostro sekuro in si odsekal levo roko, s katero je nekdanji objel nedolžno devico. Tako se je spokoril oče Kozma!“

(Dalje pribodnjič)

„Kukavica, koj prepevaj, srca za ponos ogrevaj“

ZITARA VAS, decembra. — Pred letom dni ob tem času je bila Zitarava vas pod globoko snežno odejo. „Na smučanju so z otroki,“ so takrat v šoli odgovarjali na vprašanje, kje je ravnatelj Franc Kukovica. Mnogo ljudi je spraševalo, kje je, kajti takrat so ga vsi iskali in vsaka njegova beseda je bila zapisana v časopisih. Tudi tiste so bile zapisane, ki jih ni izrekel. Zdaj je na obronkih nad vasjo Komasa za prst snega, letošnja mila zima tudi žitrajškim zimskošportnim ambicijam ni prizanesla. Tudi za Francem Kukovico ne bi spraševali, če se ne bi približeval 18. december, prva obletnica žitrajške afere z dvojezičnimi napisi.

Devetnajstčlanski občinski odbor je tistega dne sklenil, da so dvojezični napisi v dvojezični šoli proti šegam in postavam in jih je treba „nemudoma odstraniti“. Tudi Kukovica je v tem odboru in z njim še dva člana „Enotne liste“, Tine Hribernik in Joža Habernik. Glasovali so proti šestnajstletni mandatariji socialistične in ljudske stranke („14 Slovencev je med njimi, nekateri delajo v jugoslovansko-avstrijski tovarni celuloze „Obir“ v Rebrči“), in ker „v demokraciji večina odloča, kako bo“, kakor nenehno poučuje deželni glavar Leopold Wagner, je bilo po tem glasovanju seveda jasno, kako bo. Pa ni bilo.

Zitarava (Sittersdorf) po nemško je bila pred letom dni gotovo najbolj znana avstrijska vas. Manjšinsko vprašanje je avstrijska javnost spet enkrat pozabila, za glavarjevo zatiranje, da je v deželi mir, mu je bila hvaležna, nenadoma pa plane vest, da dela neki šolski ravnatelj z neizgovorljivim imenom „zgago“. Kakšna nesposobnost, na lastno pest namešči dvojezične napise v šolskem poslopu! Toda samo spočetka so se dali časopisi ogorčene, kmalu so se začeli spraševati: Če je šola dvojezična, zakaj pa ne bi smelo na razrednih vratih pisati poleg „I. Klasse“ tudi „1. razred“? Ko se je razvedelo, da je Kukovica že mesec pred otvoritvijo nove šole zaposlil občinski odbor, naj mu dovoli namestiti dvojezične napise, kakršni so bili v stari šoli, in ko je deželni glavar — potem ko si je šolsko notranjost ogledal in ob pogledu na dvojezične tablice ostal živ — v otvoritvenem govoru spregovoril celo dve slovenski besedi, je bilo jasno, da ne gre za nikakršen disciplinski prekršek samovoljnega šolskega prepovedanja, temveč zgolj za enega od izbruhov protislovenske gonje. Ime Kukovica je postalo pojem manjšinsko-politične doslednosti. Kaj hitro je vse potihnilo, v časopisih, radijskih in televizijskih uredništvih pa so se začeli zatihi bati tistega dne, ko bo treba poročati o nasilni, žandarski odstranitvi žitrajške dvojezične sramote...

„Je pa Bagner tolsto pogledal...“

Franc Kukovica, postaven, mladosten 49-letnik, je medtem postal podpredsednik Zveze slovenskih organizacij, odgovoren za šolska vprašanja, sicer pa samotni bорец za manjšinske pravice na žitrajški fronti. „Ne bi vas rad vzgajal za teroriste“, je prejšnji petek govoril članom dunajskega kluba koroških študentov, „toda zapomnite si, da vas ne bodo resno jemali, da vam ne bodo priznavali naravnih človeških pravic, če ne boste tudi v najmanjših stvarih terjali, kar vam po ustavi, po določilih državne pogodbe in tudi po manjšinskem zakonu gre“. In našteva, kaj sam počne.

Zahteval je na primer, naj mu rojstni list izstavijo tudi v slovenščini. Trajalo je, na koncu ga je dobil. Nekdo iz njegovega sorodstva se je mislil oženiti. Občina je dolžna poročni razglas obesiti na občinsko razglasno desko. Tudi v slovenščini. Niso hoteli, on pa je vztrajal. Na koncu so rekli: „No, če že vztrajaš...“ in so slovenski poročni razglas obesili. Sicer „v višini kolen“, kot pravi, toda obesili so ga. Zahteval je izkaz o državljanstvu, in sicer že pred dvema mesecema. Ni ga še dobil, „a ga bom, ni šment“. Petdeset družin je nagovoril, naj napišejo peticijo, da terjajo od občine dvojezično komuniciranje, kakor „zakon o narodnih skupinah“, ki velja tudi za Zitarava vas, predpisuje. Ozdva ni bilo, toda pri zadnjih pogovorih s koroškimi političnim vrhom je Kukovica spisek podpisanih pokazal deželnemu glavarju Wagnerju, češ: „Tu poglej, petdeset družinskih poglavarjev to zahteva, in kaj delajo tvoj ljudje? Molčijo, najbrž čakajo, kaj boš ti naročil.“ Kukovica se z Wagnerjem tika, bila sta nekoč prijatelja, žitrajški šolski ravnatelj je veljal za perspektivni socialistični kader, dokler se ni tako odločil zapisal boju za narodnostno enakopravnost. „Je pa Bagner tolsto pogledal,“ je Kukovica narečno šegav, „in mi očital, da privatno izvajam „ugotavljanje manjšine“. Ampak nazad-

nje je le rekel svojemu pisarju: Zapiši, to je treba urediti.“

Nič manj kot sedem „zadev“ ima zdaj odprtih z občinskim odborom. Kot občinski mandatari Enotne liste je seveda v ugodnejšem položaju, kot so „navadni državljani“, navsezadnje lahko vsako sejo spremeni v manjšinsko politično tribuno. Toda diskriminacije doživlja prav toliko, kot bi je vsak „navaden državljani“, če bi se postavil za svoje pravice. Ondaj je njegova žena Stanislava, prav tako učiteljica, poslala občini slovensko pismo s prošnjo, naj dovoli, da bi v šolskih prostorih organizirali tečaj slovenščine. Pismo je dobila nazaj z velikim, z roko napisanim stavkom čez celo stran: „Želimo v obeh deželnih jezikih.“ Tudi to je Kukovica pokazal Wagnerju. Menda je dejal: „Svinjarija...“

„Waganari, bog germanski“

Počasi, počasi, ampak odločno, je ravnateljstvo načelo. Vsi so mu preokovali, da se bo zaradi njegovega ravnanja zmanjšalo število k dvojezičnemu pouku prijavljenih otrok. „In kaj se je zgodilo? Se nikoli se ni toliko otrok prijaviло k slovenščini kot letos. Od 91 jih je 44 prijaviłnih, to je skoraj polovica.“ Zdaj se bori za to, da bi mu dovolili dodatni pouk slovenščine. Od desetih otrok v prvem razredu jih samo polovica obvlada slovenščino, dva znata samo nekaj besed. „Ne morem doseči učnega cilja, če jim ne pomagam zunaj rednih učnih ur. Toda ne dajo mi. Podtikajo mi, osli, da mi gre za plačilo nadur. Toda prej ali slej bo to treba uvesti, navsezadnje gre tu za čisto pedagoške probleme.“

V domači občini, pa tudi po drugih krajih Koroške, čuti, da mu ljudje pritrjujejo. „Marsikdo mi reče, mejduš, Franc, nisem si mislil, da boš vzdržal.“ Z uradne strani bi mu radi podtaknili kverulantstvo, rinejo ga v kot „čudaštva“, grozijo mu z disciplinskimi postopki in na občinskih in okrajnih sejah socialistične stranke je moral že nekajkrat izjaviti, da ga „ne bodo izrinili iz stranke brez internega, po vseh pravilih izvedene postopka — pa bomo videli, kaj mi imajo tovariši očitati“. To, kar počne, je po njegovem najglobljem prepričanju popolnoma v skladu s strankinim programom in socialističnim pojmovanjem nacionalne politike.

Slovenski pisatelj Janko Messner se mu je oddolžil s prigodno pesmijo, ki je postala zelo popularna. Glasi se:

Kukavica lepo kuka

Kukavica lepo kuka
z gmajnice žitrajške sem,
dvojezično kljun svoj suka,
ustreči hoče vsem ljudem.

Waganari, bog germanski,
nič ne mara takih viž.
Nanjo lov odpre titanski,
ustreliti jo je križ.

Kukavica koj prepevaj,
naj ne straši te napad,
srca za ponos ogrevaj,
da bo naša ta pomlad!

Za nemški prevod je poskrbel docent na celovski univerzi Robert Saxer, eden od organizatorjev „Okto-brskega tabora“ in jo imenoval „Ljudska pesem za pokončnega moža“. „Waganari“ ni bil menda prav nič navdušen, ko je bral ta prevod, kajti tam je namesto tipično mesnersko antigermanske oznake zapisano „Oberlehrer Wagner“ (Nadučitelj Wagner). „Kaj se je treba Wagnerju sramovati, da je bil nadučitelj, učitelj smo bili od nekdaj sol delavskega in socialističnega gibanja...“

Pesem je bila objavljena v zanimivi četrtletni publikaciji, ki se ji pravi „Žitrajški list“ (Sittersdorfer Zeitung). Zanimiv je ta dvojezični list, ki ga na lastne stroške izdaja žitrajška Enotna lista, torej mi trije mandeljeji sami, pa kdo nam pomaga iz Celovca?, zategadelj, ker je v občini edini — „mi si ne moremo niti misliti, da bi lahko izdajali podoben nemški list, mi pripovedujejo „Nemci“ v občinskem odboru“. Sicer so poskusili z nekim poklicnim novinarjem, toda ta je zahteval tak honorar, da so ga kar zapodili. „Mi pa lahko delamo zastoj“. A ne zaman, kakor

**PRED LETOM DNI
SO V ŽITARI VASI PREPEVEDALI
DVOJEZIČNE NAPISE
V DVOJEZIČNI OSNOVNI ŠOLI —
PA SO SE TAM**

se zdi. Na Koroškem je enajst takšnih dvojezičnih občinskih listov, povsod, kjer je Enotna lista v občinskem odboru. In ljudje radi berejo. Poln je zanimivih lokalnih novic. „In zgodi se, da list v petek izide s kritiko, zakaj ni v vasi pokrite avtobusne postaje, v ponedeljek pa župan to temo že postavlja na dnevni red občinske seje...“

Kako bo odločilo ustavno sodišče?

Vprašanje vseh vprašanj je seveda, kako to, da so dvojezični napisi še vedno na šolskih vratih, čeprav jih je občinski odbor ukazal „nemudoma odstraniti“. Kukovica privleče na dan cel šop dokumentov. Med njimi je vloga njegovega odvetnika dr. Francija Zwitterja na dunajsko ustavno sodišče. Pravzaprav je to tožba: ravnatelj osn. šole Zitarava vas (Sittersdorf) Franc Kukovica toži občinski odbor, ker je v nasprotju z ustavo, državno pogodbo in zakonom o narodnih skupinah zapovedal odstranitev dvojezičnih napisov — ustavno sodišče se naproša, da ugotovi ustavnost takšnega sklepa. Dodana je prošnja, naj do sodne razsodbe napisi ostanejo. Drugi dokument je samo list z nekaj stavki: Predsednik avstrijskega ustavnega sodišča dr. Melichar sporoča odločitev, da mora vse „ostati tako, kot je“, da je treba izvršitev občinskega sklepa preložiti do odločitve ustavnega sodišča, kajti izvršitev „ni nujnega javnega pomena“, razen tega bi to bilo tožitelju (Kukovici) v „nesorazmerno škodo“. Kukovica se veseli nad praviškim jezikom visokih sodnikov, vidi namreč, da se na Dunaju zavedajo resnosti žitrajškega „precedensa“ in da bodo temeljito pregledali in premožgali manjšinsko mednarodno pravo, preden bodo izrekli odločitev. Le kako dolgo bo trajalo? Najbrž dolgo. Vsekakor pa si bo deželna vlada na vse kriplje prizadevala, da bo odločitev njej v prid. V 13 strani dolgi „obrazložitvi“ občinskega odbora, ki jo je napisal Wagnerjev izvedenec za pravna vprašanja v Celovecu je med drugim napisano, da odbor sploh ne nasprotuje dvojezičnim napisom v šoli, pač pa nasprotuje Kukovičini samovoljnosti, niso torej proti temu, da napisi so, proti temu so, da jih je ravnatelj sam obesil. „To bodo gledali med razpravo, tolsto bodo gledali“, se veseli Kukovica. Ko bodo namreč zvedeli, da je že mesec prej prošil občinski odbor za dvojezične napise, pa mu jih niso dovolili. „In še marsikaj drugega bo prišlo na dan.“

Kukavica lepo kuka, dvojezični kljun mu ne otopi, ustreči hoče otrokom, ki jim ni vseeno, kakšen ugled ima njihova materinščina. „Titanski

5 to brošuro je bila obveščena nemško govoreča avstrijska javnost o nedemokratskih dogodkih v Žitari vasi.

lovi“ so mu kaj malo mar, prav nič ga napadi ne strašijo, in če se kakšno srce ponosno ogreje, se mu zbudi malo več upanja, da bo tudi za Slovence zraslo nekaj pomladnih rožic. „Na ves glas trobljo po svetu, da je pri nas dvojezičnost uveljavljena, da imamo najboljše manjšinsko zakonodajo na svetu. V resnici so samo štiri šole na Koroškem, ki imajo zunaj na pročelju dvojezični napis, znotraj pa so samo pri meni — in zaradi tega takšno škandaliziranje! Kje naj se „najboljša zakonodaja na svetu izkazuje, če ne v konkretnostih? Tisti izvijaje, s katerim bodo prišli demonirati žitrajške napise, bi rad imel. Poslal bi ga v muzej. Kot simbol raznarodovalne sramote.“ Kukovica, koj prepevaj!

Slavko Fras v „Delu“

RADIO — TELEVIZIJA

AVSTRIJA 1

PETEK, 24. 12.: 9.00 Poročila — 9.05 Mi trije s psom iz Pelipsyja — 10.05 Prijatelji — 11.35 Boj za otok tjalnov — 12.30 Konjiček bel kot sneg — 13.00 Luč v temo — 13.15 Otroški film — 14.40 Madita — 15.05 „Božič treh dežel“ — 15.35 Jaslice v Grajskem muzeju in Linzu — 15.55 Božičevanje z družino Engel — 16.55 Otroške sanje iz pločevine — 17.55 Poje Državni in stolni zbor iz Berlina — 18.30 Walter Berry — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Beseda k svetemu večeru — 20.00 Kralj humoristov — 21.35 Magnifikat — 22.30 Nepozabna noč — 0.00 Poročila.

SOBOTA, 25. 12.: 10.00 Koncert potuje okoli sveta — 11.00 Katoliška božična božja služba — 11.55 Božični govor papeža Lvana Pavla II. — 15.00 Ladja sanj — 16.20 Zgodba o malem slonu Babaru — 16.45 Risanka — 17.15 Sveta gora — 18.00 Dva krat sedem — 18.30 Dober večer v soboto želi Heinz Conrads — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki in šport — 20.15 Arena senzacij — 22.25 Trpljenje mladega Wertherja — 0.00 Poročila.

NEDELJA, 26. 12.: 10.00 Koncert potuje okoli sveta — 11.00 Kralj humoristov — 15.00 Ladja sanj — 16.00 Bazar pride v Ameriko — 16.25 Leteča hiša — 17.45 Klub seniorjev — 18.30 Poskus o Wilhelmu Buschu — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki in šport — 20.15 Čudim se, da sem tako vesel — 22.05 šport — 22.25 Danny Kaye dirigira Newyorške filharmonike — 0.20 Poročila.

PONEDELJEK, 27. 12.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 TV kuhinja — 10.00 Tele-ski — 10.30 O pop-kulturi — 11.45 Moja najbolj priljubljena zgodba — 12.00 Božič z družino Engel — 13.00 Uredništvo — 15.00 Ladja sanj — 16.00 Mala čarovnica, ki ni mogla biti huda — 17.00 Za predšolske otroke — 17.25 Cirkus Sindy — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Ljudje in živali — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Ponedeljski šport — 21.05 McCloud — šerif v New Yorku — 22.15 šport — 23.45 Poročila.

SOZD

merx

DO POTROŠNIK
TOZD PRODAJA Ravne

Ravne na Koroškem, Čečovje 6

ŽELI USPEŠNO
NOVO LETO 1983!

Vsem pevkam in pevcem ter prijateljem naše pesmi
prijetne praznike in zadovoljno
novo leto želijo

PEVOVODJE
Slovenske prosvetne zveze
in včlanjenih društev

VESEL BOŽIČ IN SREČNO NOVO LETO ŽELI

GOSTIŠČE

JUENA

ALOJZ IN LENKA GREGORIČ

ČEPIČE - GLOBASNICA

PRIJATELJEM IN POSLOVNIM PARTNERJEM
ŽELI
PRIJETNE PRAZNIKE
TER SREČNO IN USPEŠNO
NOVO LETO 1983

adria bank ag

mešana jugoslovansko-avstrijska banka

1010 Wien/Dunaj
Tegetthoffstraße 1

AVSTRIJA 2

PETEK, 24. 12.: 9.00 Luč v temo — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Beseda k svetemu večeru — 20.00 Čarobna piščal za otroke — 21.45 Fantastična božična zgodba — 22.30 Polnočnica — 0.00 Božični oratorij Sebastiana Bacha.

SOBOTA, 25. 12.: 15.00 Kremenčkovi — 15.55 Fantastična božična zgodba — 16.40 Jim Knopf in strojevodja Lukas — 18.20 Jack Holborn — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Verski šanson — 20.15 Brigita — 21.35 Božični oratorij Sebastiana Bacha — 22.10 Sto mojstrov in 22.25 Sledovi v pesku — 23.55 Poročila.

NEDELJA, 26. 12.: 14.15 Sto mojstrov in 14.30 Pojte z nami — 15.00 Nogomet v hail (Dalje na 8. strani)

Življenjski in delovni jubilej

Pred kratkim je obhajal svoj 50. življenjski jubilej Kristi Schellander, tehnični vodja tiskarne Drava v Podljudelju, kjer se med drugim tiska tudi naš list Slovenski vestnik. Kristi Schellander je v tej tiskarni zaposlen že od njenega rojstva leta 1953, to se pravi že 30. leto. Njegovo življenje je torej tesno povezano z našo tiskarno, kar je bil tudi dovolj tehten povod, da smo ga obiskali, da zvedemo kaj več o njegovi dejavnosti. Naš jubilar se je rodil v Bistrici pri Senthakobu v Rožu in živi še danes v tem kraju. Ljudsko in glavno šolo je obiskoval v Senthakobu, grafično šolo pa obsovliral v Ljubljani. Predno je prišel v podljudeljsko tiskarno, je bil začasno zaposlen v dveh celovških tiskarnah — Kärntner Druckerei in Carinthia. Ko je leta 1953 Založniška in tiskarska družba „Drava“ opremila tiskarno v Podljudelju, je tudi mladi Kristi Schellander dobil tam službo. Tudi Slovenski vestnik, ki so ga do tedaj

tiskali v Celovcu, se prej pa na Dunaju, je postal glavna stranka podljudeljske tiskarne in je to še danes. Tiskarna Drava se nahaja v nekdanjem Delavskem domu, v katerem se je nekoč odvijala zelo bogata odrska dejavnost. Časi so se začeli spreminjati in dom je začel samevati, vendar ne za dolgo, kajti poživili so ga ljudje tiskarske stroke. Edini domači strokovnjak v podljudeljski tiskarni je bil Kristi Schellander, vsi ostali sodelavci so bili tuji (kako drugače, ko pa ni bilo kadrov). Tiskati so začeli na stroju iz časa avstrijske monarhije, na katerem delajo še danes: Sploh so si nabavili samo rabljene stroje. Začetek podljudeljske tiskarne je bil vse prej kot rožnat — starji stroji, tuje moči, niti pitne vode v hiši, nobenega telefona itd. Vendar v teku let — leta 1959 je Kristi Schellander postal že tehnični vodja tiskarne — si je prizadevalni tehnični vodja skupno s svojimi novimi sodelavci, ki so

se medtem že izučili v domači tiskarni in imajo trije od teh za seboj tudi že 25-letno delovno dobo pri „Dravi“, ustvaril takšne pogoje, da tiskarna solidno obratuje in odgovarja potrebam bližnje in daljnje okolice, ki se te tiskarne rada poslužuje. Naj še zapišemo, da se je leta 1954 zaposlil v tej tiskarni nekdanji partizanski invalid, danes predsednik nadzornega odbora ZSO, Lipe Kolenik in se pričel tiskarske stroke. To je sploh izjemen primer, da postane tiskar, brez da bi šel skozi strokovno šolo. Oba sta torej pionirja podljudeljske tiskarne, ki se je v teh tridesetih letih razvila v podjetje, ki uživa splošno priznanje. Na vprašanje, kako je z nadaljnjim razvojem tiskarne, je Kristi Schellander menil, da je čas privedel do velikega preobrata v grafični stroki, kar je seveda treba upoštevati. V načrtu je, da bodo šli s časom in se prilagodili novim razmeram, kajti običajni pri starem, je nesmiselno in seveda tudi v škodo podjetja. Naš jubilar je poln optimizma in prepričan smo, da bodo prebredli vse ovire, saj ima dobre in zveste sodelavce, s katerimi se da premagati še tako trde probleme. Kristiju Schellanderu ob njegovem prazniku iskreno čestitamo z željo, da bi bil tudi v bodoče tako podjeten in prizadeven, kot je bil do sedaj.

VABILO NA 8. NOVOLETNI MEDNARODNI

namiznoteniški turnir

v nedeljo 2. januarja 1983, s pričetkom ob 9. uri dopoldne v telovadnici glavne šole v Borovljah pod pokroviteljstvom Slovenske športne zveze v Celovcu

Tekmovalo se bo v petih skupinah: skupina A — moški iz inozemstva in igralci, ki tekmujejo v koroškem prvenstvu

skupina B — dekleta (tudi inozemska udeležba)

skupina C — moški igralci 1. in 2. razreda ter začetniki (brez inozemske udeležbe)

skupina D — moške dvojice

skupina E — mladinci (tudi inozemska udeležba)

Prijave pošljite do 30. decembra na naslov: Mirko Oraže, Unterbergner Straße 17, A-9170 Borovlje/Ferlach. Poznejše prijave so možne samo še, če je kaj prosto.

Izžrebanje tekmovalcev bo 1. jan. ob 18. uri v farni dvorani v Selah. Vodstvo turnirja: Mirko Oraže

Glavni sodnik: Helmut Gietler, mladinski strokovni vodja KNTZ

Prijavnina: 30 šilingov

Igra se po izločilnem sistemu (pravilnik Avstrijske namiznoteniške zveze)

Nagrajevanje sledi po finalnih tekmah.

Pripravljene so lepe nagrade.

Prireditelj ne jamči za izgubljene predmete.

Slovenska športna zveza

DSG Sele-Zell

Končan 11. kongres ZSM Jugoslavije

Za mlade bi bilo še veliko delovnih mest, če bi bolje izkoristili zmogljivosti, organizirali delo v dveh ali več izmenah in razvijali drobno gospodarstvo, je dejal v svojem uvodnem referatu predsednik konference ZSMJ Bogič Bogičević konec tedna v Beogradu. Mladina se je na svojem 11. kongresu bavila z vrsto družbenih vprašanj, ugotovili pa so, da je zaposlovanje mladine najpomembnejše vprašanje. Zato je bila kongresu med drugim tudi predložena resolucija, ki predlaga razpis ljudskega posojila za odpiranje novih delovnih mest, na katerih naj bi delali predvsem mladi ljudje. Ob zaključku kongresa pa so jugoslovanski časopisi med drugim kritizirali, da so se delegati v referatih bavili bolj s problemi notranje organiziranosti mladine, medtem ko ima mlada generacija resne težave s svojim družbenoekonomskim položajem, z nezaposlenostjo in tudi stanovanjske težave. Če bi bilo več razmišljanja o dejanskih problemih mladine in to pri vsem delovanju, bi preneka mladinski funkcionarji danes bili lahko bolj zadovoljni s svojim delom, pravi komentar v ljubljanskem „Delu“.

ČESTITAMO

Marjan Wakounig iz Mlinč, absolvent slovenske gimnazije je pred kratkim zaključil študij prava z magistriranjem. Mlademu magistru iskreno čestitamo.

Terminski koledar športnih prireditev

- 26. december 1982 — sankarska tekma za OBIR-POKAL v Selah, (TVN)
- 26. december 1982 — SAK ples, Železna Kapla, hotel Obir, (SAK)
- 29. december 1982 — Veleslalom za ELAN-CUP, Šentjanške Rute, (ŠD Šentjanž)
- 30. december 1982 — slalom za ELAN-CUP, Sele, (ŠD Sele)
- 2. januar 1983 — 8. mednarodni noveletni namiznoteniški turnir, Borovlje, (Slovenska športna zveza, SD Sele)
- 2. januar 1983 — 13. smučarska tekma, Lepena (SPD „Zarja“, Železna Kapla)
- 2. do 5. januar 1983 — smučarski tečaj, Sejina/Bela, (Slovenski športni klub „Obir“)
- 6. januar 1983 — mednarodni mladinski skoki za ELAN-CUP, Zahomc, (ŠD Zahomc)
- 9. januar 1983 — turni smuk za Karavanškega medveda, Sele-Zgornji Kot, (Slovensko planinsko društvo Celovec)
- 9. januar 1983 — 2. sankarska tekma za OBIR-POKAL, Šmarjeta v Rožu, (TVN Šmarjeta v Rožu)
- 16. januar 1983 — 3. sankarska tekma za OBIR-POKAL, Obirsko, (SPD „Obir“)
- 22. januar 1983 — SAK ples, Bilčovs, Miklavž, (SAK)
- 29. in 30. januar 1983 — koroško prvenstvo v smučarskih skokih, Zahomc, (ŠD Zahomc)
- 30. januar 1983 — smučarski skoki za „Ziljski pokal“ in ELAN-CUP, Zahomc, (ŠD Zahomc)
- 30. januar 1983 — 4. sankarska tekma za OBIR-POKAL, Lepena, (SPD „Zarja“ Železna Kapla)
- 5. februar 1983 — SAK ples, Globasnica, Šoštar, (SAK)
- 6. februar 1983 — Ojstrnikov tek, Ziljska Bistrica, (ŠD Zahomc)
- 6. februar 1982 — Trnovski maraton, Črni vrh, Idrija, (OK Trnovski maraton)
- 13.—19. februar 1983 — smučarski tečaj SŠZ, Saalbach/Hinterglemm, (SŠZ)
- 20. februar 1983 — smučarski skoki, Obirsko, (SSD „Obir“)
- 26. februar—5. marec — treninški labor SAK, Umag, (SAK)
- 6. marec 1983 — 5. zimski pohod „Arihova peč“ in smučarski tek, Senthakob v Rožu, (SŠZ, SPD „Rož“, SPD Celovec)
- 1. in 2. april 1983 — seminar za športne funkcionarje, Železna Kapla, (SŠZ)
- 15. maj 1983 — šahovska interliga treh dežel, Sekira, hotel Korotan, (SŠZ)
- 25. in 26. junij 1983 — srečanje slovenskih športnikov iz obmejnih dežel Furlanije-Juljske krajine, Železne Županje, Korošče in Slovenije; Kočevje, (ZTKOS Kočevje, SŠZ)
- V počitnicah — trenerski tečaj za nogomet, nekje v Sloveniji
- trenerki tečaj za košarko, Ljubljana
- trenerki tečaj za namizni tenis, nekje v Sloveniji, (SŠZ, Šolski center za telesno vzgojo, ZTKOS)
- 17. julij 1983 — Pohod na Peco (SPD „Zarja“)

Slovenska športna zveza v Celovcu

Turni smuk z Oselce za Karavanškega medveda

Kraj: Z Oselce, Sele-Zgornji Kot
 Čas: Nedelja 9. januarja 1983 ob 9. uri.
 Proga: Stara, opuščenca, kolovozna pol, ki pelje čez sedlo Oselce.
 Dolžina proge: 900 m — višinska razlika 150 m. Proga ni teplana, je pa razmeroma lahka, tako, da je zmogljiva tudi za manj dobre smučarje.
 Tekmovalci: Tekmuje lahko vsak, kdor ima veselje do smučanja!
 Tekmovanje: Turni smuk. Posebna turna oprema (kože, turne vezi) ni potrebna ker bo za tekmovalce shojena gaz.

„START“ in „CILJ“ sta v dolini. Vsak tekmovalac prehodi peš (smučiči na rami!) 900 m dolgo, zgaženo pot. Na koncu poti je kontrolna točka, kjer se zabeleži starina številka vsakega tekmovalca. Tekmovalci si natakne smučiči in se takoj odsmuča nazaj na kraj „STARTA“, kjer je potem končni „CILJ“.
 Moja + smuk = končni rezultat!

Tekmovalne skupine:

1. dekleta od 10 do dopoljenih 15 let starosti
2. fantje od 10 do dopoljenih 15 let starosti
3. ženske od 16 do dopoljenih 40 let starosti
4. moški od 16 do dopoljenih 40 let starosti
5. ženske in moški nad 40 let starosti

Nagrade: Glavna nagrada je umetniško izrezljan, lesen „Karavanški medved“. V vsaki od petih tekmovalnih skupin, dobi: 1. zlato, 2. srebrno in 3. bronasto kolajno.

„Karavanškega medveda“ prejme eden od petih dobitnikov zlatih kolaj. Kdo bo tisti se odloči v posebni spretnostni igri!

Staršina: S 30. — za tekmovalca. Plača se pred štartom, ob prejemu startne številke.

Vsak tekmovalac tekmuje na svojo odgovornost! Planinsko društvo ne prevzame nobene odgovornosti v slučaju poškodb tekmovalcev ali drugih oseb!

Prireditelj in organizator tekme: Planinsko društvo Celovec.

Koristi „zdrava klofuta“?

Kriminalnost mladine je danes vedno bolj razširjena. Zelo razširjeno pa je tudi še mnenje, da „zdrava klofuta“ nobenemu doraščajočemu ne more škodovati.

O tem vprašanju in o vzgoji brez vsakega nasilja govori univerzitetni profesor dr. Hans Czermak z Dunaja. Kje? Na magnetofonskem traku avstrijske delovne skupnosti za ljudsko zdravje. Poslušate pa lahko to predavanje, če zavrtite telefon in volite celovško številko (0 42 22) 196, in to vsak dan do konca leta. Od januarja naprej pa je na vrsti spet nova tema.

RADIO — TELEVIZIJA

- (Nadaljevanje s 7. strani)
- 17.00 Okay — 18.30 Jack Halborn — 19.30 Čas v sliki — 19.50 „Požrešen, len, naiven“ — 20.15 Moj brat in jaz — 21.55 Božični oratorij Sebastiana Bacha — 22.25 Križišče Showani — 0.10 Sto mojstrov in — 0.20 Poročila.
 - PONEDELJEK, 27. 12.: 15.30 Sto mojstrov in — 15.45 Kremenčkovi in pustolovščine dobrega vojaka Švejka — 16.35 Skrivnostni tujec — 18.00 Znanje danes — 18.30 Jack Halborn — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Družina Merlan — 21.05 Gothe in naravnostvo — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Krvna sorodstvo — 23.00 Sto mojstrov in — 0.00 Poročila.
 - TOREK, 28. 12.: 15.30 Sto mojstrov in — 15.45 Kremenčkovi in Pustolovščine dobrega vojaka Švejka — 16.35 Zgodovina zgubljenega bojnega pohoda — 18.00 Dežela in ljudje — 18.30 Jack Halborn — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Za priložnost Goethejevega leta — 21.00 Lotot — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Yves Montand — 23.00 Sto mojstrov in — 0.00 Poročila.
 - SREDA, 29. 12.: 15.25 Sto mojstrov in — 15.40 Kremenčkovi — Pustolovščine dobrega vojaka Švejka — 16.35 Zgodovina zgubljenega bojnega pohoda — 18.00 Dežela in ljudje — 18.30 Jack Halborn — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Za priložnost Goethejevega leta — 21.00 Lotot — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Yves Montand — 23.00 Sto mojstrov in — 0.00 Poročila.
 - ČETRTEK, 30. 12.: 12.55 Oberstdorf: smučarski skoki — 15.30 Sto mojstrov in — 15.45 Kremenčkovi — Najhitrejša miš iz Mehike — 16.20 The Kids are alright — 18.00 Po Avstriji — 18.30 Jack Halborn — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Čuda prerije — 21.30 Poročila in šport — 21.55 El Cid — 0.25 Poročila.
 - ORF — KOROŠKI RADIO SLOVENSKE ODDAJE
 - PETEREK, 24. 12.: 14.10 Koroški obzornik — M. Mell-L. Kasej: Igra apostolov (1. del).
 - SOBOTA, 25. 12.: 7.05 Božični nagovor krškega škofa dr. E. Kapellarija. — Splet božičnih pesmi.
 - NEDELJA, 26. 12.: 7.05 Duhovna misel — Naj pesmica naša darilo vam bo.
 - PONEDELJEK, 27. 12.: 14.10 Koroški obzornik — Zbaravska glasba
 - TOREK, 28. 12.: 9.30 Pisani svet: „Oj, kolekole, leto lepo mlado...“ (ob pričakanju novega leta) — 14.10 Koroški obzornik — Minute z... — Zanimalo vas bo: Jazz za Vas (2.).
 - SREDA, 29. 12.: 14.10 Koroški obzornik — Božične pesmi poje mešan kvartet — Za starejšo letnike.
 - ČETRTEK, 30. 12.: 14.10 Koroški obzornik — M. Mell-L. Kasej: Igra apostolov (2.).

RAZSTAVA SLIK KARLA VOUKA

v Mohorjevi knjigarni v Celovcu Ob delavnikih v času od 7.30 do 12.30 in od 14.30 do 17.30. Razstava je odprta do 6. januarja 1983.

Slovensko prosvetno društvo „Kočna“ v Svečah vabi na

BOŽIČNICO

v nedeljo 26. decembra 1982 s pričetkom ob 18. uri pri Adamu v Svečah. Božičnica bo povezana s peštrimi kulturnimi sporedom.

Igra

SREČA NA VRVICI

v nedeljo 26. decembra 1982 ob 10. uri dopoldne. Prireditelj: farna mladina v Senthakobu.

Igra

MLADOST PRED SODIŠČEM

v nedeljo 26. decembra 1982 ob 19.30 uri v farnem domu v Smihelu. Prireditelj: KPD Smihel v četrtek 6. januarja 1983 ob 14.30 uri v kulturnem domu v Dobrli vasi. Prireditelj: SPD „Srce“ v Dobrli vasi Gostuje: igralska skupina SPD „Zarja“ iz Železne Kaple.

Slovenski atletski klub vabi na

SAK PLES

v nedeljo, dne 26. decembra 1982 ob 20. uri v hotelu Obir v Zel. Kapli. Igrajo: Fantje iz Podjune

PLES NA ŠTEFANOVO

(10 let Šoštarjeve dvorane) pri Šoštarju v Globasnici, s pričetkom ob 19.30 uri. Igra: Planinski sekret

Novoletno popotovanje

Mamica je šla s starejšimi otroki na novoletni sejem, najmanjši pa je ostal sam doma v košari. Dve snežinki sta potrkali na okno, toda bilo je zaprto. Poklicali sta strička vetra, da je zapihal. Snežinki sta zaplavali naravnost nad košaro, v kateri je ležalo dete. „Kako lep deček!“ sta zaklicali in nato: „Kako ti je ime?“ „Premajhen sem še, da bi to vedel,“ je odgovoril. „Rekli ti bova Puhek, ker imaš puhasto glavico,“ je rekla prva snežinka. „Jaz sem Belinka in tole je moja sestra Srebrna. Nocoj je veselica pri starki Zimi. Ako hočeš, te vzameva s seboj.“

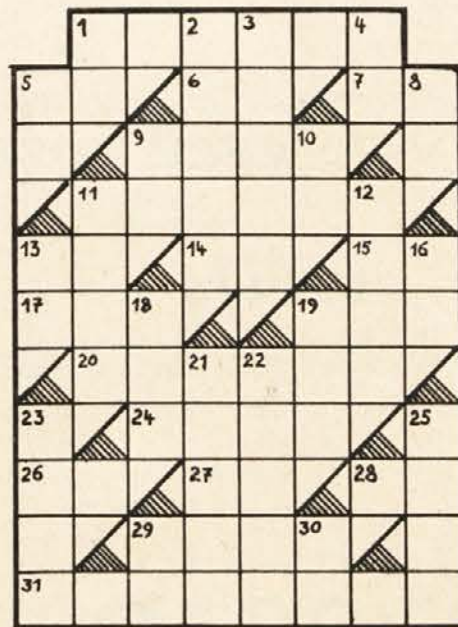
Dete, ki se je dolgočasilo, se je tega zelo razveselilo. „Toda, ne znam še hoditi,“ je reklo. „Malenkost!“ sta dejali snežinki in spet poklicali strička vetra. Ta je vnovič zapihal in na njegovi sapi je Puhek zaplaval skozi okno. Zunaj je bilo hudo mraz in Puhek je začel kihati. Brž so priletele velike snežne ptice, ki so plesale med naletavajočim snegom in ga odele v plašček iz belega perja. Eno izmed njih je potem zajahal in odnesla ga je v spremstvu Belinke in Srebrne visoko nad oblake.

Tam so stali pod jasnim nebom dvori starke Zime iz iskrečega se ledu, okrašeni za

nocojšnje slavje z vencji iz ivja. Na demantnem prestolu je sedela starka Zima in iz njenih tresočih se prstov so padali ledeni biseri na zemljo. Krog in krog svoje kraljice so v norem plesu rajale snežinke, levo in desno od nje pa so sedeli častni gostje, Severni sij, srebrno Zimsko sonce, blede Polnočna luna in nekaj največjih zvezd. Stregle so jim manjše zvezdice, ki so jim v vrčih nosile ledenega mleka z Rimske ceste. Ko se je Puhek prikazal pred stopnicami, ki so držale k vzvišenemu prostoru za goste, je med njimi završalo: „Kdo je to?“ „Človeški otrok,“ je rekla Polnočna luna. „Poznam jih — že marsikaterga sem uspavala.“ Snežinke so prijele Puhka za ročice in se jele vrteti z njim v krogu, starka Zima pa mu je podarila belo zajčjo kučmo, da bi ga ne zeblo v ušesa.

Toda kmalu so gostje pozabili na Puhka, zakaj ogasilo se je veselo cingljanje in po strmem pobočju velikega oblaka je privozil mednje na saneh dobrovoljen star mož z belo brado in belo čepico. Sani sta mu vlekla severna jelena, za njim pa so drvele v veselem diru srnice, bele lisice in snežni zajci. „Mraz!“ so tenko zaklicale snežinke, „daj nam godbe!“ Stari mož je zamahnil z

Otroška križanka

Vodoravno: 1. in 31. naše voščilo; 5. igralna karta; 6. kazalni zaimek; 7. Slovenski pravopis, okrajšava; 9. ovitek za spise; 11. zunanja plast, ki obdaja sadež; 13. osebni zaimek; 14. začetnici imena in priimka ruskega pisatelja (Striček Vanja, Češnjev vrt); 15. mednarodna oznaka za Dansko; 17. avstrijska tiskovna agencija, kratica; 19. zamašek; 20. angleška avtomobilska znamka, tudi glavno mesto ameriške države Teksas; 24. koralni otok; 26. samo; 27. pripovedna pesnitev; 28. medmet bolečine; 29. krožni obok.

Navpično: 1. oznaka zloglasne nacistične organizacije, katere pripadniki so zagrešili krvave zločine predvsem v koncentracijskih taboriščih; 2. del poti ali tekmovalne proge; 3. slikarjeva potrebnina; 4. središče vrtenja; 5. površinska mera; 8. veznik; 9. kravji glas; 10. začetnici imena in priimka iznajditelja dinamita, po katerem se imenujejo tudi znane nagrade; 11. listnato drevo, ki velja za simbol slovanstva; 12. pristaniško mesto v Južnem Jemenu; 13. kazalni zaimek; 16. začetnici priimka in imena znanega avtorja naših pesmi; 18. avstrijska letalska družba, kratica; 19. zdrav; 21. srbsko moško ime; 22. visoko listnato drevo, pogosto raste v vrstah ob cestah; 23. največja kopenska žival; 25. sodobno prevozno sredstvo; 29. okrajšava našega lista; 30. latinski predlog, tudi kratica za Delavsko enotnost.

roko in skozi oblake je privršala Burja z godci na meglenih konjih, ki so trobili na srebrne trobente tako močno, da se je od navdušenja tresel ves snežni svet. „Dober večer!“ jih je vse pozdravil dedek Mraz, ko je ustavil jelena in sopihajoč zlezal s sani.

„Kakor vidiš, imam nekaj zamude, draga botra Zima, toda letos je bilo posebno veliko želja in dolgo je trajalo, da sem naložil vsa darila na sani.“ In dedek je pokazal na zavoje in zavojčke, ki so se kopicili na saneh okrog lepe temno zelene jelke. „Toda skoraj sem pozabil, s čim vam morem ustreči?“ Gostje so se brž oglasili vsak s svojo željo in ko je dedek vsem ugodil, je vprašal še Puhka, česa si želi. Ta je bil med tem dal prst v usta, zakaj prišla je ura, ko je bil vaje jesti. „Lačen sem,“ je zajokal Puhek. Zvezdice so mu prinesle ledenega mleka in sladoleda, toda hotel je toplega mleka, ki mu ga je dajala mamica. „Torej se brž poslovil od naše zimske družbe,“ mu je dejal dedek. „Jaz tako in tako odhajam zdajle na zemljo in te vzamem s seboj!“ Toda Puhku ni bilo do poslavljanja in komaj je čakal, da ga je dedek dvignil na sani. Strašno hitro so zdrveli po vrtincih snega na zemljo, ki jo je bila že objela temna noč.

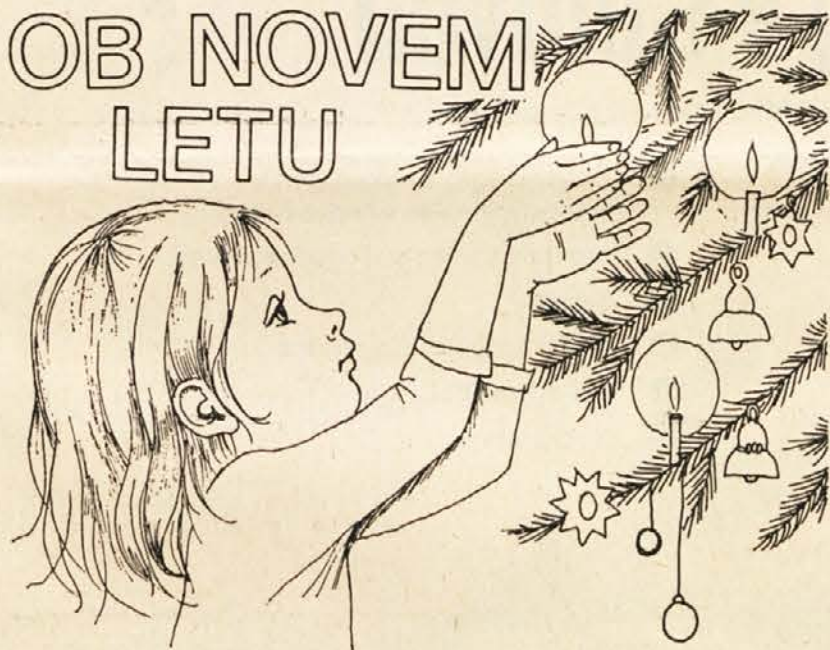
Puhkova mamica, njegovi bratci in sestriče so med tem milo jokali, ker so našli okno odprto, Puhka pa nikjer. Kako srečni so bili, ko so se pred hišo ustavile bogato naložene sani dedka Mraza, ki jim je vrnil dete, nato pa jih je obdaril z igračami in sladkarijami! Vprašali so Puhka, kje je bil, toda bil je tako lačen in zaspan, da jim ni hotel nič povedati.

Mira Mihelič

PAMETNE MISLI

- V družbi mladih se ne stara.
- Lastna hvala se pod mizo valja.
- Ne boj se tistega, ki govori, ampak tistega, ki molči.
- Napake starih maščujejo se na mladih.
- Kakor se v gozd kliče, tako odmeva.
- Ako slepec slepca vodi, padeta oba v jamo.
- Bolje je s pametnim jokati, kakor z bedakom peti.
- Kdor hitro sodi, se hitro kesa.
- Ko si že na pravi poti, naj potem te nič ne moti.
- Napuh spravlja v nesrečo.
- Bodi sam priden, pa ti ne bo treba biti zaviden.
- Brez prijateljstva ni življenja.
- Z lažjo se ne pride delež.
- Nesreča ne orje ne saje, a zmeraj žanje.
- Veselje in žalost si roko podajata.
- Človek se mora po ljudeh ravnati, ne ljudje po človeku.

OB NOVEM LETU

Dan ugaša,
luč brli.
Zunaj vedno
bolj sneži.

Topla greje
kmečka peč;
danes še ne
gremo leč.

S sestrami ga
čakam jaz,
kdaj potrka
dedek Mraz.

Sneg je rahlo naletaval, on pa se ni zmenil za to. Tudi množica, ki je hitela mimo njega po božičnih nakupih, ga ni kdovekaj zanimala. Zatopljen je bil v misli in spomine na tiste dni, ko je bil še osmošolec in ko je spoznal svojo prvo ljubezen. Koliko lepih besed ji je hotel povedati, toda vse so mu zamrzile na ustnicah. Sanjaril je o tem, kako se objeta sprehajata v mesečini. A vse so ostale le sanje, ker je bil preboječ, da bi ji vse to povedal, čeprav je slutil, da mu je naklonjena. Le enkrat je spregovoril z njo nekaj besed, potem pa je spet izgubil ves pogum in odšel.

Minil je že vrsta let, toda njenih lepih kostanjevih las in prelepih oči, ki imajo tako skrivnosten sijaj, ne bo nikoli pozabil. Tako si je mislil, ko se mu je pogled semintja ustavil na mimoidočih. Vse teže mu je bilo, ker se je zavedal, da je ostal osamljen po svoji krivdi. Imel je veliko znank, toda vsi odnosi z njimi so se nenadoma razdrli, ker je vsepovsod iskal le njo. Sprjaznil se je že z mislijo, da bo ostal am, češ zakaj bi drugo spravljal v nesrečo, predno je razčistil sam s seboj.

Kje živi, kaj dela, ali je že srečno poročena? Zavidal je srečnežu, ki je imel več poguma. Morda pa je nesrečna? Kako bi ji le pomagal?

Obstal je pri dečku, ki je prodajal smrekico, ki tega imena niti zaslužila ni. Bogve od kod jo je privlekel.

Tole smrekico kupim, si je mislil, bom vsaj razveselil fantička, potem pa grem nekam nekaj spit.

Tudi ona je bila sama in tudi njej ni šlo najbolje, ker tudi ona ni mogla pozabiti tistega osmošolca, ki je imel tako zapeljive oči. Včasih, ko me je pogledal, si je mislila, so se mu

tako zasvetile oči, da me je kar nekaj vleklo, da bi mu povedala, kako ga imam rada. Zadržala sem se, kaj bi si pa mislil o meni. Ali je res tako sramežljiv?

Tistikrat, ko je spregovoril z menoj, sem se res malo čudno obnašala. Še zdaj si tega ne morem odpustiti. Le nekaj besed o

Božično srečanje

vremenu je spregovoril, potem pa me je vprašal: „Ali vam ni dolgčas, ko se tako sama sprehajate?“ „Oh, saj čakam prijateljsko,“ sem mu rekla, čeprav ni bilo res. Ugasnil je žarek v njegovih očeh, žalostno me je pogledal, nekaj zamrmral in se naglo poslovil. Od tedaj ga nisem več videla. Kaj mi pomenijo vsi oboževalci, če pa njega ne morem pozabiti.

Tudi ona je videla tistega dečka z drobnostno smrekico brez prave oblike. Tudi ona je že pomislila, da bi kupila prav to. Tedaj pa je zagledala moškega, ki je ravno plačeval prav to smrekico. Pohitela je in upala, da si bo le premislil. Skoraj jokaje je rekla, da bi jo ona rada kupila. Moški je stal pred njo tako, da mu ni mogla videti obraza. Tako tudi ni videla, kako je zadržal, ko je zaslišal znani glas, ki se ga je tako pogosto spominjal.

Obrnil se je in takoj ga je prepoznala, čeprav je bil zdaj že starejši in je bilo na njegovem obrazu dovolj sledi minulega ne ravno veselega življenja. „Kaj, ti?“ „Oh, saj to ste vi!“ je rekla ona. Spet ni mogel spraviti glasu iz sebe, kot da bi se mu nekaj zataknilo v grlu. Ko si je malo opomogel, jo je pa le

vprašal, čemu bi rada prav to drevce, saj bi ji mož gotovo kupil veliko lepše. Nimam ga, mu je odvrnila. Tudi jaz sem še sam, je rekel, prav vesel sem, da te vidim. Tudi jaz, je rekla ona.

Obema so prišle solze v oči in objela sta se ter dolgo ostala v krčevitem objemu.

Ko je bilo zadoščeno prvi radosti snidenja, sta preplačala smrekico fantiču in objeta odšla. Fantič je pritekkel za njima. Tukaj je vajina smrekica, pozabila sta jo, je rekel. Nasmehnila sta se drug drugemu. Potem mu je predlagala, da gresta v njeno ali njegovo stanovanje in ga lepo okrasita ter skupaj praznujeta. Nimam še stanovanja, ji je priznal, malo sem tukaj, malo tam, nikjer ne ostanem dolgo. Sram ga je bilo, da je že hotel oditi.

Prijela ga je pod roko in mu spodbudno odgovorila: Pojdiva k meni, čeprav je majhno, kako te bom potem spet iskala!

Ob poti sta našla trgovinico, kjer sta nakupila vse potrebno in se dobre volje napotila proti njenemu stanovanju. Razposajeno sta se smejala, kakor da bi ga bila malo preveč spila. Bila pa sta pijana od sreče. Pozneje, v stanovanju, sta okrasila smrekico in nista čutila ne lakote ne žeje. Zelela sta nadoknaditi ves tisti čas hrepenenja in osamljenosti...

Minilo je pet ali šest let. Spet božič.

Na robu mesta stoji hišica. Ni velika, vendar prav privlačna. V hišici naša znanca. Krasita smrekico in pomagata jima že petletna hčerka in triletni sinček. Našla sta se dva, zdaj so že štirje. Pozabljene so vse težave minulih let. Največja vrednota na svetu je ljubezen.

*Vesel božič in srečno novo leto 1983
želiyo*

Zveza slovenskih zadrug v Celovcu

9020 CELOVEC, PAVLIČEVA 5—7
telefon (0 42 22) 51 23 65, telex 21 62

SE PRIPOROČA za izvedbo vseh Vaših denarnih poslov

Poslovalnico Beljak

9500 BELJAK, KAISER-JOSEF-PLATZ 6
telefon (0 42 42) 27 3 77

- Ekspresno prenakazovanje in plačevanje v tuzemstvo in v inozemstvo
- Menjalnica po najugodnejših tečajih
- Safeji
- Depot knjižic in vrednot
- Poštni predali
- Nočni tresor

Posojilnice

Bilčovs
Borovlje
Celovec

Dobrla vas
Galicija
Glinje

Globasnica
Hodiše
Kostanje
Kotmara vas
Ledince

Ločilo
Marija na Zilji
Pliberk
Podljubelj
— poslovalnica
Podravlje

Radiše
Sele
— poslovalnica

Št. Jakob v Rožu
Št. Janž v Rožu
Škocijan
Škofiče
Šmarjeta v Rožu
— poslovalnica

Šmihel pri Pliberku
— poslovalnica

Štebenj pri Beljaku
Št. Tomaž
Velikovec
Ziljska Bistrica
Železna Kapla
Žvabek
— poslovalnica

SPREJEMAJO VLOGE na hranilne knjižice, premijsko varčevanje, stanovanjsko varčevanje, varčevalna pisma

VODIJO IZVAJAJO DAJEJO Vaše žiro račune in mezdne konte plačila in nakazila posojila in kredite po ugodnih pogojih

POSREDUJEJO pocenjena posojila za kmetijstvo, obrt in gostinstvo

MENJAJO in posredujejo tuje denarje

Kmečke gospodarske zadruge

Borovlje
Brnca
Dobrla vas
Globasnica

Št. Jakob v Rožu
Št. Janž v Rožu
Pliberk

Podravlje
Škofiče
Železna Kapla

Živinorejske zadruge

Globasnica
Libuče

Št. Primož
Žitara vas

DOBAVLJAJO gospodarske in gospodinjске potrebščine, semena, gnojila in vseh vrst stavbeni material

Cene, plačilni pogoji in dostava so ugodni!

Vesele božične praznike
in uspešno novo leto želijo

družine RUTAR družina SIENČNIK

DOBRLA VAS — ŽITARA VAS — KLOPINJSKO JEZERO

RUTAR CENTER
POHIŠTVO — ELEKTRO
DOBRLA VAS

HOTEL — TRGOVINA — LIDO
DOBRLA VAS

TRANSPORTNO PODJETJE
DOBRLA VAS

SUPERMARKET — CAFE
KLOPINJSKO JEZERO

TRGOVINA — GOSTILNA
ŽITARA VAS

VSEM DELAVCEM IN POSLOVNIM PRIJATELJEM
PRIJETNE PRAZNIKE IN OBILO USPEHA V NOVEM LETU 1983 ŽELI

GRADBENI MOJSTER

ING. ALOJZ MERTEL

9232 ROŽEK, tel. (0 42 74) 27 25

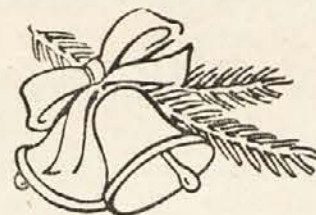

Vsem delavcem in prijateljem prijetne praznike in obilo uspeha
v novem letu želi

T E S A R Š T V O

GASSER

BILČOVŠ, tel. (0 42 28) 22 19

A&O samopostrežna trgovina
gostilna s tujskimi sobami

Janko Ogris

V BILČOVŠU
telefon (0 42 28) 22 49

Vsem cenjenim odjemalcem,
gostom in prijateljem ter
bivšim sotrpinom izseljencem
vesele praznike
in srečno novo leto!

Prijetne praznike
in srečno novo leto
želi

J. Lomschek

Tihoja 2 (Šentlipš)
9141 Dobrla vas

(0 42 37) 22 46

NAŠE SRČE
NAŠIM NAROČNIKOM
IN ODJEMALCEM

ZA BOŽIČ
URE RAZMIŠLJANJA

ZA NOVO LETO
ZAHVALA ZA VAŠE ZAUPANJE

V NOVEM LETU
ZDRAVJE, USPEH IN ŠE
NAPREJ TAKO PRIJETNO
SODELOVANJE

NORCA
REPRO
TISK

A-9020 Celovec - Linsengasse 59
Tel. 0 42 22/55 2 65

Vsem cenjenim odjemalcem,
znancem in prijateljem
želi
blagoslovljene božične praznike
in srečno novo leto

Franz Stern

ESSO-ČRPALKA ZA BENCIN
ŽELEZNA KAPLA
tel. 0 42 38/305

Podjetje za električne instala-
cije vseh vrst in izdelavo moder-
nih stikalnih naprav

Strokovna
elektrotrgovina

Ing. T. Schlapper

ŠT. JAKOB V ROŽU
telefon (0 42 53) 216

želi vsem odjemalcem in naroč-
nikom vesele božične praznike
in srečno novo leto

KRISTIJAN BREZNIK

9020 CELOVEC, VÖLKERMARKTER STRASSE 99 telefon 31 6 70
telex 42228

- Veletrgovina - import - eksport
- Radenska in Rogaška mineralna voda
- Pivo Union

● Vina: Rebula, briška
Beli Pinot, Brda
Žilavka, Mostar

Merlot, koprski in briški
Barbera, Vipava

Vranac, Črna gora
Cviček za diabetike

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO!

Prijetne praznike in uspešno
novo leto 1983

gostilna pri
„Tišlarju“
družina Gabriel

ŠT. JANŽ V ROŽU, p. Svetna vas
telefon (0 42 28) 26 01

CARIMPEX

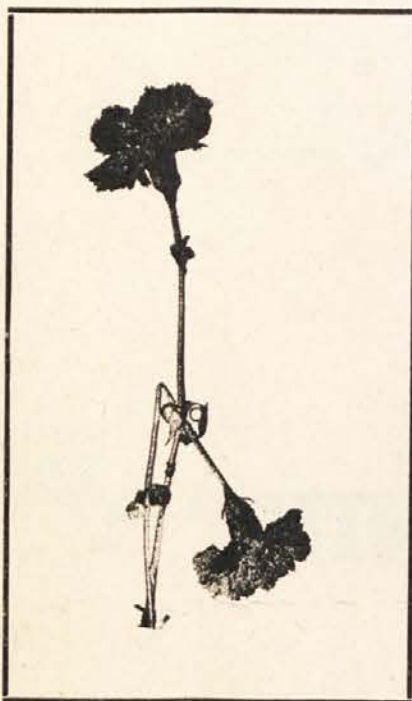
VELETRGOVINA S POHIŠTVOM
I Z V O Z
U V O Z
T R A N Z I T

CELOVEC - KLAGENFURT

Gabelsbergerstraße 24
telefon (0 42 22) 82 4 98

Ko leto pos

SPD „Jepa-Baško jezero“ obhajalo 60-letnico obstoja.

Dogodki v letu 1982 v slikah

Slovenski VESTNIK

Koroški Slovenci smo obhajali 40-letnico pregnanstva in upora.

SOZVOČJE

MÁJA HADELAP
JOŽICA CERTOV
GUSTAV JAKUŠ
ANDREJ KOKOT
VALENTIN POLANŠEK
MILKA HARTMAN

BERCK LAJOS
SZÜNYOGH SÁNDOR
BÁTI ZSUZSA
SZ. KANYÓ LEONA
VAROGA JOZSEF

ÖSSZFHANG

Antologija Sozvočje — sad srečanj pisateljev manjšinskih narodov na Obirskem.

Pri Karluštu na Svinški planini, kjer je ZKP postavila spomenik dvema žrtvama nacizma, so se zbrali tudi borci, ki so nekaj partizanili v teh krajih.

Novo predsedstvo ZSO izvoljeno na občnem zboru na Radišah.

▲ Zveza slovenskih žena je v Celovcu priredila srečanje žena treh dežel.

Folklorna skupina SPD „Zarja“ v Železni Kapli je obhajala 10-letnico svojega obstoja.

SAK je dosegel v poletnem prvenstvu najboljši rezultat.

Spominski pohod „Arihova peč“ so priredili Slovenska športna zveza, Slovensko prosvetno društvo „Rož“ v Šentjakobu v Rožu in Slovensko planinsko društvo Celovec.

Slovenska gimnazija v Celovcu je slavila 25-letnico obstoja.

staja del naše zgodovine

Rudi Benetik prejel nagrade na mednarodnih slikarskih kolonijah.

Slovenski pesnik Tone Pavček in slikar Božo Kos sta obiskala otroke v Šentjanžu v Rožu.

Delegacija ZSO na obisku pri predsedniku IS SRS Janezu Zemljariču.

Otvoritvena slovesnost muzeja NOB pri Peršmanu v Lepeni pri Železni Kapli.

Za slovensko besedo na celovškem kolodvoru ni posluha.

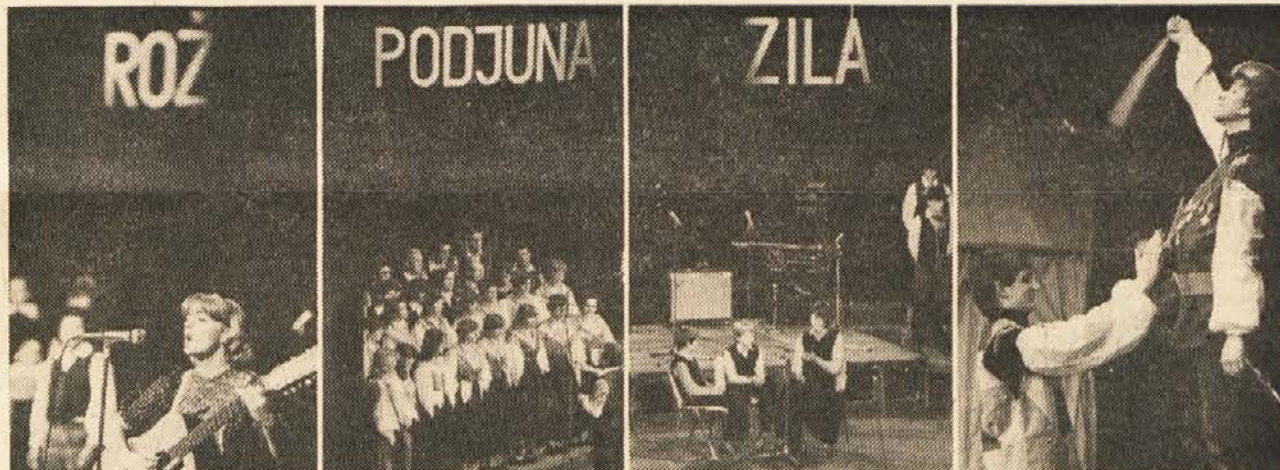
Slovenska gimnazija v Celovcu trn v peti narodnih nestrpnostev.

SPZ z velikim uspehom organizira prireditve „Pokaži kaj znaš“.

V Pliberku so zgradili novo sodobno poslopje KGZ.

Koroški Slovenci so se s svojo kulturo predstavili v Cankarjevem domu v Ljubljani

70-letnica SPD „Bilka“ v Bilčovsu

Koroški partizanski pevski zbor je sodeloval na mogočni mednarodni mirovni manifestaciji na Dunaju, ki jo je obiskalo nad 10.000 ljudi.

Umrli je starosta slovenskih duhovnikov Alojzij Vavti.

Učenci glasbene šole se predstavljajo s svojimi dosežki.

Umrli je častni predsednik ZSI Lovro Kramer - Janšej.

Na Kostanjah po 50 letih spet priredili Drabosnjakov „Pasijon“.

Luč v temo

Avstrijske dravske elektrarne DD bodo letos namesto običajnih božičnih voščil in božičnih daril spet dale znaten prispevek na razpolago za akcijo „Luč v temo“ v korist gibalno oviranim otrokom.

Prepričani smo, da imate razumevanje za ta dobrodelni ukrep.

Želimo Vam po tej poti vesele praznike in srečno novo leto!

Avstrijske dravske elektrarne DD, Celovec
Österreichische Draukraftwerke AG, Klagenfurt

ŽELIMO VSEM BRALCEM
VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
IN SREČNO NOVO LETO!

TOVARNA
POHIŠTVA

V ŽITARI VASI

GRADBENO PODJETJE

FRANC BEGUSCH

BISTRICA V ROŽU, tel. (0 42 28) 20 46
CELOVEC, Wiegelegasse 20, tel. (0 42 22) 22 7 70

ŽELI VSEM NAROČNIKOM IN POSLOVNIM PRIJATELJEM
PRIJETNE BOŽIČNE PRAZNIKE TER USPEŠNO NOVO LETO!

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi vsem svojim članom,
kupcem in prijateljem

Kmečko gospodarska zadruga Pliberk

s poslovalnicama v ŠMIHELU
in ŽVABEKU

Prijetne praznike
in srečno
novo leto
želijo

MALEJEVI NASLEDNIKI

TRGOVINA
GOSTILNA
IN BENCINSKA ČRPALKA

V BRODEH POD LJUBELJEM

Zadovoljne
božične
praznike
in uspešno
novo leto!

Janez Weiss

KROJAŠTVO

ŠT. JANŽ V ROŽU
telefon (0 42 28) 23 01

Podružnica **CELOVEC**
Spitalgasse 12
tel. (0 42 22) 72 4 35

intrade

zunanjetrgovinska družba z o. j.

in

IPH Holzindustrie

trgovinska Komanditna družba
CELOVEC, PARADEISERGASSE 9/II.
telefon (0 42 22) 57 0 88-0*
telex 42 304

ŽELITA SVOJIM POSLOVNIM PRIJATELJEM
VESELE PRAZNIKE
IN USPEHA POLNO LETO 1983!

Bergkamerad

SUBARU 1800 4WD Kombi
1800 ccm, 82 PS (60 kW)
Normalbenzin, wie jeder
SUBARU.

SUBARU 4WD. Das Allrad-Allwetter-Auto.

Erster und einziger PKW
mit Allrad-Überlegenheit.

SUBARU 4WD

Ihr SUBARU-Vertragshändler erwartet Sie zur Probefahrt.

FROHE
FESTTAGE
UND
EINE
SICHERE
FAHRT
IM
NEUEN
JAHR
WUNSCHT
ALLEN
KUNDEN

AUTOHAUS TREFF

9020 KLAGENFURT, ROSENTER STRASSE 48

☎ (0 42 22) 51 17 45

Vsem cenjenim odjemalcem, znancem in prijateljem želi vesele praznike in srečno novo leto

Trgovina Ogris-Martič

trafika in tujske sobe

BILČOVS

telefon (0 42 28) 22 51

Vesele praznike
ter
srečno in uspešno novo leto
vam želi

elektro enzi

PLIBERK - BLEIBURG
telefon (0 42 35) 22 92

LESNA TRGOVINA IN ŽAGA

TRAMPUŠ

NONČA VAS - PLIBERK
EINERSDORF - BLEIBURG

želi vsem, ki se poslovno povezujejo s podjetjem, veseli božič in srečno ter zadovoljno novo leto 1983

VSEM POSLOVNIM PRIJATELJEM
IN SODELAVCEM
ŽELI
VODSTVO TOVARNE CELULOZE OBIR
VESELE PRAZNIKE
IN USPEHA POLNO LETO 1983

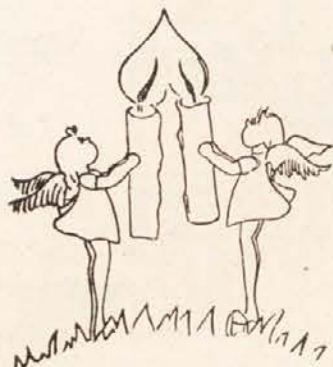

OBIR

TOVARNA CELULOZE

9133 MIKLAVČEVO
tel. (0 42 38) 504

VESEL BOŽIČ
TER USPEHA POLNO
NOVO LETO 1983
VSEM ČLANOM,
SODELAVCEM IN PRIJATELJEM
ŽELI

Slovensko prosvetno društvo
„JEPABAŠKO JEZERO“

Trgovina s čevlji

Anton Koren

Št. Jakob v R., tel. (0 42 53) 620

želi cenjenim odjemalcem, prijateljem in
planincem prijetne božične praznike
in uspešno novo leto

VSEM PRIJATELJEM, SODELAVCEM, ODJEMALCEM IN KUPCEM
ŽELIMO VESLE BOŽIČ IN SREČNO NOVO LETO 1983

topsport
SPORT-SHOP

Tudi v letu 1983 se Vam priporočamo z našo trgovino v tovarni
ki Vam ugodno nudi

- vse za zimski šport
- kompletni servis za smuči

*Vesele božične praznike
in srečno novo leto
želi*

**Klub slovenskih
občinskih odbornikov**

Vesele praznike
in srečno novo leto
želi
vsem odjemalcem

TRGOVINA **Kušej** ŠMIHEL

in **SPAR** PLIBERK

Za praznike mnogo zadovoljstva in obilo uspehov v novem letu

ŽELI

DR. FRANCI ZWITTER
ODVETNIK

Celovec, Paulitschgasse 5-7

Veletrgovina (Supermarket)

Valentin in Angela

Blažej

Pliberk/Bleiburg

Podjetje Vam nudi najugodnejše vse potrebščine za gospodinjstvo in gospodarstvo

Zvestim odjemalcem
vesele božične praznike
in uspehov polno
novo leto 1983!

Vsem poslovnim prijateljem
in znancem želi

VESEL BOŽIČ
IN USPEHOV POLNO
NOVO LETO 1983

družina

**Štefan
Gregorič**

- sanitarne in
- vodovodne naprave
- centralne kurjave
- kovaštvo

MALA VAS 5
9142 GLOBASNICA

VSEM MARLJIVIM BRALCEM
IN PRIJATELJEM KNJIGE
VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
IN USPEŠNO NOVO LETO!

Blagoslovljene božične praznike
in zdravo novo leto želi

TRGOVINA
KRIVOGRAD

ŠMIHEL PRI PLIBERKU

Slovenska študijska knjižnica

9020 Celovec, Tarviser Straße 16
tel. (0 42 22) 51 15 34

Zadovoljne božične praznike in srečno novo leto želi

Mihael ANTONIČ

TRGOVINA
HOTEL

REKA PRI ŠT. JAKOBU V ROŽU

